

I want to see a man
proud of the place in
which he lives; I like
to see a man live in it
so his place will be
proud of him.

—Abraham Lincoln.

OPINION

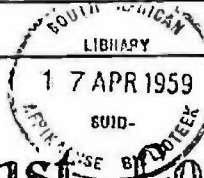
Founded by Mahatma Gandhi in 1903.

Former Editor: Manilal Gandhi—1913-1956.

No. 14—Vol. LVII.

Friday, 10th April, 1959

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR PENCE

Anger In India Against Communist Tibetan Terror

NEW DELHI, Tuesday.

WHILE Mr. Jawaharlal Nehru, Prime Minister of India, has been very guided in his pronouncements on both the Chinese Communist terror unleashed upon hitherto peaceful Tibet, and the Dalai Lama's successful evasion of Chinese attempts to capture him, the Press and M.P.'s have been vehement in their condemnation of the Communist actions.

All India, except the Indian Communist Party, has welcomed with unconcealed glee the Lama's escape. "He will be treated as an honourable guest," said a Government spokesman, "not as a political refugee."

Once the immediate relief over, feelings gave way to widespread anger in India against the Communist Tibetan terror. Indians, originally angered by Chinese delegations of Indian conspiracy in the Lama's escape, applauded Mr. Nehru's polite, closely guarded yet firm denial that Tibetan revolt had been engineered by reactionary agents operating from Indian soil.

The Dalai Lama was to leave Tawang on Tuesday en route to Bomdila, headquarters of Kameng division, the "Times of India" reported last night from Shillong.

It said the Tibetan "God of Mercy" as the Dalai Lama is known among his Buddhist followers, took five days to reach Tawang

from the Indo-Tibetan frontier Chutungmu Pass, which he entered on March 31.

The "Times" said the party is proceeding in two groups—a numerically large advance group serving as guard to the more leisurely moving small group, headed by the Dalai Lama, who has to stop at many places to bless his followers thronging in hundreds the "darshan"—Holy Sight—of their lifetime.

The Indian Government is providing a strong guard of Assam Rifles and local constabulary besides army units. Mr. Nehru told a Press conference here on Sunday that India is responsible for the Dalai Lama's safety.

The "Times" said the Dalai Lama was made to shift to a different residence at Tawang for greater security.

The Government of India is shielding Tibet's fugitive Dalai Lama from any outside contact, obviously fearful lest he says

something that might bring down the wrath of Red China.

Communist Spy Ring

India's Press, however, has expressed the belief that a Communist spy ring unearthed the tightly guarded secret of the God-King's arrival in India on Tuesday last week.

Some even asked if spies had cracked India secret code in which the news of the Dalai Lama's crossing of the frontier was sent from the border point of Tawang to New Delhi.

There is little doubt that Mr. Nehru's Government is treading warily to avoid angering Communist China. This powerful neighbour is still heavily engaged in putting down a revolt of the Dalai Lama's followers in Tibet.

An Indian political officer from the frontier accompanied the Dalai Lama's party of 80 as it approached Tawang, in remote northeast India.

Mr. Nehru sent a team of political advisers from
(Continued on page 133)

African Unity The Aim —Says Mali Premier

DAKAR (Senegal), Tuesday.

MONSIEUR MODIBO KEITA, first Prime Minister of the Mali Federation of Senegal and the Sudanese Republic, said yesterday his Government's goal would be complete autonomy and formation of a great African independent state.

He was speaking to the Federal Assembly of the Federation which opened its first session during the week-end to adopt the Federal Constitution and to name a Government.

Only First Step

M. Keita said that some people had considered that the French community as now constituted was an end in itself. But others felt it was only a step which would permit the dream of

a united and independent Africa. He called for formation of a confederal community of nations.

Mali's relations with her neighbours would be maintained on a basis of working towards African unity, he added.

The Federal Assembly approved as law that in future the Federation would fly its own flag on all public buildings and monuments.
—Sapa-Reuters.

OPINION

FRIDAY, 10TH APRIL 1959

A Salutory Reminder

THE statement by the Natal Indian Congress, published elsewhere in this issue, which again draws attention to the basic iniquity of the Group Areas Act, is to be welcomed. There is the danger that faced with the immediate threat to upwards of 40,000 persons living on Indian-owned properties in Cato Manor, and attention having been necessarily concentrated upon that area, the larger issues may become clouded.

The basic issue is that to decree, by minority-imposed legislation, that persons of certain racial groups may or may not acquire, occupy or continue to own or occupy property in specified areas...that this is evil, and wicked and a negation of democracy and of civilisation of whatever brand. In such a move, there can never be even a semblance of "justice" or "fairplay," words prostituted by the Minister piloting the Group Areas Act, Dr. T. E. Donges.

The rub however is that while all non-White races are adversely affected by the Act, the proclamations so far apply mainly to urban areas. And Africans having been, by the Land Act of 1936, previously been denied the opportunity of owning land in these areas, the racial group mainly affected is the Indian group. The inevitable result has been that there has been a concentration of effort to prevent injustice and hardship to the owners affected, who are, as stated, mainly Indians.

And in the welter of protests, even non-Whites may themselves have gained the impression that only Indians are concerned with this piece of legalised robbery. It is as well therefore that the Natal Indian Congress has pointed to the fact that there are thousands of Africans in Cato Manor, who though they not land-owners, are just as much affected. And it is necessary for the Indian population to be reminded that in the campaign for decency and equity, they must not, dare not, forget the rights and the needs of other racial groups, in many ways worse off than themselves. The emphasis must therefore not be in having certain areas retained or declared for Indian occupation, but for the present occupants and owners of property to be left in undisturbed possession or ownership of their homes and properties.

There is an eternal struggle raging in man's breast between the powers of darkness and of light and he who has not the sheetanchor of prayer to rely upon will be a victim to the powers of darkness. Begin therefore your day with prayer and make it so soulful that it may remain with you until the evening. Once you accept the existence of God the necessity for prayer is unescapable.

—Mahatma Gandhi

Are Africanists Racialists?

(By A Special Correspondent)

AS the weeks go by, greater significance is being ascribed to the Africanist movement. Its leaders, in the Transvaal and in Natal, have been particularly active of late, in which they have been busy putting across the independent character of the Africanists, as distinct from being merely a dissident group within the African National Congress.

This development was the inevitable result, firstly of the expulsion of the dissidents from the A.N.C., and latterly the concerted attempts by the A.N.C. leadership to smash up the incipient new movement. Then also, the deliberate campaign conducted by the Cape Town weekly, "New Age," to discredit the leadership of the Africanists has apparently produced a opposite result from that intended.

The conference in Johannesburg over the last week-end, would appear to have underwritten the emergence of the Africanists as a new political force in the country. This movement has taken tentative shape and form. The big question mark however is, in which direction will it move? A secondary but no less important question is, will this movement take a racialist turn; will its leaders be mature enough and strong enough to resist the obvious temptations of the blood call so perfected by the Afrikaner Nationalists?

Racial Minorities

These [are some of the things] that members of racial minorities have been asking themselves in the past few weeks. While thinking Whites have been desiring more knowledge of the Africanists, and particularly of its leadership, the White-owned dailies have fallen for the A.N.C. canard that this is a racialist movement. Many Indians have also fallen prey to this line of reasoning, and amid a re-living of the horrors of 1949, wonder whether a racialist African nationalism may not take up the Durban rioter's cry of "chase the Amakula into the sea."

The political columnist of an Indian weekly points to an unfortunate lapse at an Africanist meeting held in Durban recently, when Mr. Madzunya's interpreter consistently interpreted the term "Indian" as "Amakula" instead of "Amandiya," the term always used by polite Africans in referring to Indians. Mr. Madzunya however never once used the term Amakula which he knows Indians resent as much as Africans do 'Kafir' or 'Native.' But in picking upon this one isolated instance, critics of the Africanists may be making a Himalaya out of an anthep, thus unconsciously

contributing to the racialist theory.

The facts so far as that no Africanist leader has made any kind of racialist utterance. On the contrary, the emphasis has been on a completely non-racial approach to South Africa's problems, and in defining what an African is, Natal's Africanist leader, Mr. A. B. Ngcobo, is at one with A.N.C.'s Chief Luthuli. Both have stated that an African is a person, regardless of colour or racial origin, who looks upon South Africa as his home, is loyal to the country, and contributes in some measure to its welfare.

Speaking in Pietermaritzburg recently, Mr. Ngcobo was at pains to differentiate between the terms 'multi-racial' and non-racial.' The former, said Mr. Ngcobo, implies a perpetuation of racial group thinking and attitudes, whereas in a non racial society, people look upon each other as persons, and not as Africans, Coloureds, Indians or Europeans. In point of fact, it is the racial parity obtaining in heirarchy of the Congress movement, coupled with suspicions of Communist influence within the Congresses, that was chiefly responsible for the break-away of the present Africanist group from the A.N.C.

A positive contribution by those whose thinking is not conducted on racial lines would be to make friends with and assist this new movement rather than to put into its policies racial attitudes that are not there.

Temporary Lull

Kallimpong, (India), Tuesday
THERE has been a temporary lull in the fighting between Communist Chinese troops and Tibetan rebels in the past few days, according to reports reaching here today.

Both sides are preparing for a long, drawn-out summer campaign, the reports said. According to reports the Chinese have not begun an anticipated major offensive against the main rebel area south of the Brahmaputra and Tsangpo rivers, but usually well-informed sources here say that they are moving reinforcements south of the Tsangpo in preparation for a major attack.
—Sapa-Reuters.

Soviet Desires India "Strong And Powerful"

"THE people and government of the Soviet Union," said Mr. A. A. Andreyev, "highly value the fraternal friendship which has developed between India and the U.S.S.R. and which is entirely in accord with the interests of our peoples and serves the great cause of peace. Friendship between our two great peoples has deep roots and rests on the most solid foundation—the common struggle for so noble a cause as strengthening world peace."

The head of the Soviet government delegation now visiting India, A. A. Andreyev, and Prime Minister Jawaharlal Nehru spoke at a dinner given by the delegation in Delhi recently.

Andreyev, who is a member of the Presidium of the U.S.S.R. Supreme Soviet, expressed the Soviet delegation's gratitude to the Indian government for the kind invitation to visit India and for the cordial welcome being accorded to the Soviet guests.

"The Soviet people entertain the best of feelings for the Indian people and they want friendly India to be a strong and powerful nation with a highly developed industry and prospering agriculture."

Noting that the Bhilai steel plant, which India is building in co-operation with the Soviet Union, has gone into service this year, he said that Nikita Khrushchov, congratulating the people and of India on this success, had expressed the mood of the Soviet people when he said: "Let the heat of the Bhilai furnace warm the friendship of our great peace-loving peoples! Let our friendship be as strong as the metal this plant is smelting!"

Touching on questions of the international situation, the leader of the Soviet delegation pointed out that the Soviet people highly value India's contribution to strengthening peace, her active struggle for the preservation of world peace.

Growing Prestige

"The foreign policy of the Indian government, headed by Mr. Nehru," he said, "has been approved by many countries of the world and has ensured India steadily growing international prestige."

The Soviet Union and India, Andreyev went on to say, had common views on such questions as the prohibition of atomic weapons and other means of mass extermination, the discontinuance of nuclear weapon tests, the all-round reduction of armed forces, etc.

Prime Minister Nehru, in his speech, expressed the hope that the two days spent by the Soviet guests in India had enabled them to see how the Indian people welcome envoys from the Soviet Union.

Same Goal

"You have spoken of the friendship between India and the Soviet Union, which exists despite certain differences in the two social systems.

"This is true, though we do not see differences which could

be called cardinal. We believe that we are advancing, perhaps in a somewhat different way, to the same goal."

"Deep friendship based on the understanding of even existing differences," Nehru stressed in conclusion, "is a friendship which cannot be altered or undermined by some insignificant turn of events."

Noting the strength of Indian-Soviet friendship, Mr. Nehru stressed that India's and the Indian people's friendship with the Soviet Union and the Soviet people is not based on some transient idea or passing considerations of advantage, but has much deeper roots which can even withstand individual disputes.

"This friendship," he added, "is undoubtedly beneficial to India."

Group Areas Hit All Sections

"WHILST we welcome the strong opposition levelled against the Group Areas Act arising from the proposal to zone Cato Manor white we wish to issue a serious warning that we should not forget the basic issues in respect of the Proclamations covering sections of Durban," says the Natal Indian Congress, in a statement.

The Natal Indian Congress points out that the Indian people are totally against all race-zoning plans and that it would oppose most vehemently the uprooting of any section of the population from any area.

"Cato Manor," adds the statement, "is only one of the areas affected by the Proclamation of June 6. There are other areas such as Riverside, etc., where thousands of Indians will be uprooted and we must consistently make it known to the authorities that we are against the uprooting of even one single person no matter what his race under this unjust law. "Less than 3 months remain before the Proclamations will attempt to make a number of affected persons homeless."

"It is the duty of the entire community to prevent this happening and in the first place they should give unstinted support to the Sponsoring Committee's move to have the Proclamation declared null and void in our law courts. It is equally important

to canvas maximum support for the mass Petition now in circulation"

Frontier Gandhi Released

Pershawar, Saturday.

KHAN ABDUL GHAFAR KHAN, the bearded Phatan "Frontier Gandhi" who campaigned against Britain for independence, was released from prison at the frontier town of Haripur today and reached his home-village of Mohammad Nazi tonight, it was authoritatively learned here.

The Pakistan Interior Ministry said earlier today that he was to be released because of his age and ill-health. The former "R d Sbir" leader was arrested last October under the Security Act shortly after martial law was proclaimed throughout Pakistan and political parties dissolved.—Sapa Reuter.

Anger In India Against Tibetan Terror

(Continued from front page)

New Delhi to join the party. One was said to be P. N. Menon, head of the Government's Foreign Press section.

The Government has made it clear it wants to avoid statements, interviews or anything else that might complicate the present delicate relationships between Peking and New Delhi. A Government spokesman said no "harassment" of the Dalai Lama by correspondents will be permitted.

It appeared unlikely the Dalai Lama would want to make a statement anyway. He avoided interviews when the Communists allowed him to come to India in 1956. Now the situation is even more complicated, for officially the Chinese Communists contend he was "abducted by reactionaries."

No Firm Decision

"The Hindustan Standard" of New Delhi apparently reflected the Government view when it said—"the Government of India is not likely to appreciate a precipitate statement by the Dalai Lama, or itself make a statement on the precise conditions of asylum given before something about the Chinese reaction is known."

Mr. Nehru denied reports that the Dalai Lama will eventually be taken to the south Indian hill station of Ootacamund. Some accounts said suitable quarters at this former summer capital of Madras State are being dusted off for him. It is believed no firm decision has been taken yet on where the Lama will establish his residence.

The Dalai Lama has brought with him his personal "Inmost Seal" which alone can give the final stamp of approval to the highest Tibetan State documents, according to Tibetan sources at New Delhi.—Sapa-Reuter-A.P.

Ambitious young men can earn £2,000 per annum in Accounting, Secretarial, Costing, Banking, Municipal Services, Building Societies, B. Com. Degree. Success starts immediately you send for the free book "The Direct Way To Success," and have your career planned by the School of Accountancy, backed by 50 years successful educational service. Write to The School of Accountancy, P.O. Box 4592, (Z) Johannesburg, and at: 8th Floor, Mansion House, 12 Field Street, P.O. Box 1865, Durban. Phone: 2-4068.

Uproar In Lok Sabha Sharp Reaction To Indian Reds' Stand

(From Our Own Correspondent)

MEMBERS of the Lok Sabha, barring the Communists, reacted sharply and angrily to the circulation by the Chinese Embassy of an editorial of "The People's Daily" of Peking dated 31st March reiterating the charge that Kalimpong was being used as a "commanding centre of rebellion" against Tibet.

All sections of the House lustily applauded Mrs Lakshmi Menon when, in the absence of Mr Nehru, she declared that though no violation of diplomatic privilege was involved it was "highly improper" for the Embassy to have circulated material challenging the Prime Minister's integrity.

The anger of the House also turned on the Communists for the statement made by the Party Secretariat, virtually endorsing Peking's charge about Kalimpong and demanding an inquiry into the emphatic repudiation of the allegation on Monday.

Mrs. Menon effectively answered this point also. She said the Chinese had made certain charges regarding Kalimpong last July and every single allegation had been found baseless on a thorough investigation by the Government of India.

The Indian Prime Minister, Mr. Nehru, has written to the British Premier, Mr. Macmillan, explaining at length India's present over Tibet. It is considered possible that he may have similarly communicated his views to President Eisenhower and Mr. Khrushchev as well.

Mr Nehru is reported to have made it quite clear in his letter to Mr. Macmillan that much as India sympathises with the present plight of the Tibetan people she was politically committed by both the treaties she inherited from the British government and the Sino Indian agreement of 1951 to treat Tibet as an integral though autonomous part of the Chinese Republic. As such she was unable to formally intervene in Tibet.

However the impression created by the Prime Minister's communication in the British government circles is that Mr. Nehru was probably striving hard to impress on the Chinese government in a friendly way to act with tolerance and moderation in Tibet. It is known here that Mr. Nehru has been exchanging a series of personal messages with Mr. Chou-En Lai privately prodding the Chinese govern-

ment as best as he could, instead of publicly arranging it in futile fury, to save at least a semblance of Tibetan autonomy.

The British government has been refraining from making any angry comment on the Tibetan situation other than sharing the worldwide concern at the tragic plight of the Tibetan people since it did not wish to make India's task even more difficult and thankless.

If anything, the foreign office has privately assured India that the British government quite sympathises with the efforts she was making to counsel moderation on Peking and pave the way for an eventual reconciliation if possible between the Dalai Lama and the Chinese communist regime. It is noted here that the Chinese too are keeping the door open by maintaining that the Dalai Lama was under duress and not voluntarily leading the rebels.

As in the case of Hungary, India's point of view is not receiving abroad the necessary attention it deserves, largely because it is either misrepresented by her critics or goes ill-represented by Indian officialdom steeped in supercilious secrecy.

The very fact that Mr. Nehru denounced the Soviet intervention in Hungary in the strongest possible language in personal communications addressed to Marshal Bulganin, which had almost brought Indo Soviet relations to the breaking point, remained unpublished for a long, long time while the whole western world was accusing India of both double faced diplomacy and unconscionable conceit.

In the present case too, the fact that Mr. Nehru has been endeavouring as best as he could to put both political and moral pressure on China to behave with moderation and tolerance in Tibet remains unpublished.

Indeed, many editorial writers in Fleet Street remained unaware until a day or two ago that Mr. Nehru was making any such efforts. In the avalanche of Kalimpong reportage, Mr. Nehru's

references in Parliament to Mr. Chou-En-Lai's categorical assurances to him that Tibet was not a province of China but an autonomous region of China went more or less unreported.

The Indian High Commission in London has no doubt done its best to put forward the Indian point of view before the British Press, but without timely initiative and diplomatic imagination in Delhi it has been a thankless task.

It is only now that the British Press has begun conceding the wisdom of persuading the Chinese to behave better in Tibet instead of blindly denouncing them. But as in the case of Hungary, the damage has been done to India's reputation over Tibet as well, thanks to the supercilious official secrecy and the absence of publicity in Delhi.

When facts are adequately put

forward even India's worst critics concede that Mr. Nehru was doing all that was possible in the circumstances. But it is not surprising that India has had a uniformly bad press in Britain when the picture that has been projected from Delhi has been one of a grudging Mr. Nehru being remorselessly goaded by angry public opinion to step down from his ivory tower and face the ugly reality of the Chinese menace.

The image of Nehru as an energetic and farsighted leader who has not condoned aggression in Suez or in Hungary and will not gloss over it in Tibet now or ever finds no place in this picture at all. The whole issue has been projected as one of an India disillusioned of panchshila dishonoured and neutralism disapproved and rendered impracticable.

Teachers Query Boyd's Statement

(From Our Own Correspondent)

SEVERAL hundred Indian teachers meeting in Durban recently, took issue with a statement by Mr. Leo Boyd, M.E.C., that the Natal Indian Teachers' Society, had voluntarily agreed to forego a three-notch increase in commencing salaries for Indian teachers in the Province.

The president of the N.I.T.S., denied that he had authorised Mr. Boyd to make such a statement, and stated that he was placed in an embarrassing position. On the one hand Mr. Boyd had evidently been of that impression quite *bona fide* and the Provincial Executive had probably been persuaded to agree to absorb the platoon

schools on the strength of the alleged sacrifice by teachers. On the other hand, Mr. Boyd was keenly sympathetic to the educational needs of Natal Indians, and Mr. Lazarus felt that to repudiate what he had stated may now be awkward.

There was long and sometimes heated debate on the subject and the meeting finally decided that the statement should be corrected. Many teachers, while sympathising with the views expressed by Mr. Lazarus, were of the opinion that failure to correct the record may tie the hands of the Society in future negotiations on the salary question.

Cable & Tel. Add. HARGVAN.

Phone 29368

P. Hargovan & Co. (Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12/6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " "

Cash with order only.

P. O. BOX 1250.

155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

What Bantustans Will Look Like

THE promotion of the Bantu Self-government Bill, which the Minister of Bantu Administration and Development, Mr. M. D. C. de Wet Nel, has introduced in the Assembly and which was published recently, empowers Bantu territorial authorities to make enactments affecting the material, spiritual, moral and social welfare and educational interests of the Bantu population in their respective areas.

According to the Promotion of Bantu Self-Government Bill and the White Paper, the Bill makes provision for the appointment of five commissioner-generals, who will form a direct link for consultation between the Bantu national units they represent and the Government.

The Bill divides the Bantu population into eight Bantu national units:

1. The North Sotho unit.
2. The South Sotho unit.
3. The Swazi unit.
4. The Tsonga unit.
5. The Tswana unit.
6. The Venda unit.
7. The Xhosa unit.
8. The Zulu unit.

Provision is made in the Bill for the immediate appointment of five commissioners-general.

One of these will represent the North Sotho unit, one the Tswana and South Sotho units, one the Venda and Tsonga units, one the Xhosa unit and one the Zulu and Swazi units.

The Bill also provides for the abolition of the existing representation of Africans in Parliament and the Cape Provincial Council at the expiration of the existing terms of office of these representatives.

The White Paper on the Bill says that by presenting the Promotion of Bantu Self Government Bill, the Union Government is giving an unequivocal assurance of its intention to create self-governing Bantu units.

"The irrevocable first steps in this direction have been taken, and we are now moving to a further stage of this process," the White Paper says.

The preamble to the Bill says that self-government is stimulated by the grant to territorial authorities of control over their land. It also says that the Bantu people of the Union do not constitute a homogeneous people, but form separate national units on the basis of language and culture.

It goes on to say that it is desirable for the welfare and progress of the Bantu people that this be recognised.

The powers, functions and duties of a territorial authority are defined as follows:

It shall maintain the closest possible contact with the Commissioner-General appointed for the national unit in question:

It shall assume a leading role and where necessary afford assistance to tribal and regional authorities within its area in connection with matters affecting the material, spiritual, moral and social welfare and educational interests of the African population in the area.

It shall endeavour to ensure the effective development of the administration of justice and of courts of law within its area.

Conferences

It shall have power at any time to convene a conference of the population within its area or of any portion of or particular members of the population or of the national unit to which the population belongs and may invite the Minister or the Commissioner-General concerned to attend the conference.

It shall be competent to advise and make representations to the Government in regard to all matters affecting the general interests of the Bantu tribes and communities in the area in respect of which it has been established, or of the national unit to which the population belongs.

It shall have power, subject to the provisions of any applicable law, to provide for the establishment of markets and pounds; the control of the erection and maintenance of buildings; the licensing and allocation of trading and other sites in respect of Africans; and any matter relating to the exercise of its powers or the performance of its functions or duties for which it considers it expedient to provide, including provision for the delegation of executive powers to a committee or such an authority or any African designated to it.

Regional Authority

It shall have such of the powers, functions and duties which in terms of the Bill are vested in a regional authority, as may be assigned to the territorial authority by the Governor-General by proclamation in the Government Gazette and such

other powers, functions and duties relating to the conduct of African affairs as may be specified in the proclamation and the provisions of the Bill which apply in connection with the exercise of such powers and the performance of such functions or duties by a territorial authority.

A territorial authority is empowered to make "enactments" on these matters.

In addition, it may, in connection with any matter in respect of which the Governor-General or the Minister may in terms of any law, make regulations or impose any prohibition or prescribe any requirement, and which, in the opinion of the Governor-General, falls within

the scope of territorial administration and which he may assign to a territorial authority,

Other Powers

A territorial authority may also make enactments or regulations on any matters which Parliament may from time to time assign to it.

In addition to the power to levy rates, a territorial authority will have power to impose a tax on African inhabitants or any class or group of such inhabitants of the area. It may also impose a tax on the income of the inhabitants or any class or group of inhabitants.

Where such taxes are imposed the central Government will not also tax these sources.—Sapa.

"Smuts Raised S.A.'s Name"

—CHURCHILL

SIR Winston Churchill said that all the largest decisions taken by the British War Cabinet were fortified by the "spontaneous accord" of General Smuts.

In the third and last recorded programme of a B.B.C. series dealing with the life of the South African statesman, Sir Winston said: "I cannot tell you how much I was helped by all the profound wisdom and strategic grasp which will be revealed when my unceasing correspondence with General Smuts is published.

"In all their largest decisions, in all their best thoughts, the British War Cabinet found themselves fortified by the spontaneous accord of the South African Prime Minister thinking out the whole vast and mortal problem for himself, alone, so many thousands of miles away," he added.

"It was a comfort to all of us and, above all, a comfort to me, to feel that by this quite independent cross-check we were on the right course. I can hardly recall any occasion where we did not reach the same conclusions by simultaneous and separate travail of thought."

The programme dealt with General Smuts's activities after the formation of the ill-fated League of Nations up to the time of his death.

It concluded with this comment by Sir Winston: "Here is a man who raised the name of South Africa in peace and war to the highest rank of respect among the freedom-loving nations of the world.

"Let us pray that this may not be smirched or cast away in the demoralisation which so often follows the great human triumphs."

Gramophone Records

MADE IN INDIA — AT HALF PRICE

4/6 EACH OR TWO FOR 8/3

Selected single numbers available from latest films.

Also Urdu Quawalis; Hindi: Religious, Ramayan, Arthi, Bhajan and Drama Sets.

Latest Gujerati Records: Only at 3/- each or two for 5/-

Available in Bhajan, Arthi, Garba and Comic Numbers.

MAIL ORDERS ACCEPTED — FREE PACKING SELLING FAST.

Write for detail specification, gladly supplied on application.

NATIONAL RECORDS

18 Ajmeri Arcade, off Grey Street,
DURBAN. — Phone: 25628.

Nehru Asserts Parliament's Right To Discuss Tibet

PRIME MINISTER NEHRU has made a statement in the Indian Parliament on the situation in Tibet. According to the Indian News Agency, Press Trust of India, following are the points from Mr. Nehru's statement on Tibet:

The Prime Minister said he was not aware of any massing of the Chinese troops near the Indo-Tibetan border as alleged by an opposition member quoting newspaper reports.

Mr. Nehru repudiated the suggestion contained in the Chinese Government's communique that Kalimpong was the commanding centre of rebellion in Tibet. Mr. Nehru said during the past few months, may be a year, there had been no complaints from the Chinese in this regard.

Replying to the Chinese Government's criticism of discussions in the Lok Sabha on the affairs in Tibet, Mr. Nehru said: "It should be made perfectly clear to all concerned that this Parliament is not going to be limited in exercise of its rights of discussion by any external or internal authority whoever it may be."

Mr. Nehru added: "Having said that, obviously that right has to be exercised always in

wisdom and always thinking of the consequences."

To members, who anxiously asked for an assurance that Tibetan refugees fleeing from the Chinese troops would be given asylum in India, Mr. Nehru said it was not a question of the Government having no policy in the matter. "We have a clear policy but to implement it, depends upon the circumstances."

Thus far, Mr. Nehru said, there had been no substantial increase in the movement of persons from Tibetan region into India. Individual cases would be considered on merits whenever occasion for that arose.

In a reference to letters reported to have been written to the Chinese Military Governor in Tibet by Dalai Lama just before the revolt broke out, and now published by the Chinese Embassy in Delhi, Mr. Nehru said he would like to have "greater confirmation about

them in what circumstances they were written—whether at all."

He described the letters, purported to have been written by Dalai Lama, as surprising letters and added: "More I

cannot say, I should like to know more about them."

Mr. Nehru made these observations while the non-Communist members of the Opposition tried through adjournment motions or short notice questions to seek information from him on the latest developments in Tibet.

The Speaker ruled out the adjournment motions after hearing the Prime Minister.

Africans Plan Freedom Day

THE decision of the All-Africans people's conference in Accra to celebrate April 15 as Africa Freedom Day is to be implemented by the African National Congress in Africa.

The ANC has set aside April 12 to April 19 as Africa Week. Plans are being made for meetings, cultural programmes, exhibitions, floats, pamphlets and placard demonstrations throughout the Union.

Johannesburg will be the centre of Transvaal's celebrations. The launching of a campaign for the sale of Africa lapel badges on April 12, will be followed by large-scale meetings to explain the significance of Africa Day.

On April 15 leaflet are to be distributed in the townships

and the city. A float will travel through the townships and the city, carrying a large map of Africa and African men and women in traditional dress.

Public meetings have been organised for the evening and those in the townships will be followed by bonfires.

The final day—April 19—will begin at 6 a.m. in Alexandra Township with a parade of brass bands. People in other areas of the Reef will travel to Alexandra.

An ANC spokesman said: "In South Africa we are still oppressed. The week will remind us of what has been achieved elsewhere and it will also be used to rededicate ourselves in our struggle for freedom."—The Star.

India's Largest Insurance Company At Your Service

The
New India Assurance
Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA:

RUSTOMJEE JALBOY RUSTOMJEE

140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY
CONSULT US FOR

EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610.

Residence: 111 Eleventh Avenue,
DURBAN.

Phones:

Office: 25845

Residence: 36413.

Africa: What Will It Be Like In 10 Years?

By R. B. PANDYA in "The Kenya Daily Mail"

"IN ten years it may be difficult to recognise much of the Africa we know today." This is how a person who had attended the All-African Peoples' Conference held recently in Accra, over which Mr. Tom Mboya, Kenya's M.L.C., presided, described his impression of the conference.

If the Africa we know today would be unrecognisable ten years hence, who would have imagined this taking place in Africa ten years ago? The pace is fast, incredibly fast, so fast that there is a great danger of people toppling down in its wake and getting hurt in the process. No one doubts that the political situation throughout Africa is vibrant.

The colossal continent is being miraculously awakened from its long sleep by the magic hands of the New Age as if its turn has come to take its rightful place in the evolution of the world and of mankind.

Definitely a miracle is unfolding itself before our very eyes. Africa's 200,000,000 people are visibly stirred by a mighty emotion and pushed on towards their destiny of which very few have yet any clear idea.

It was the independence of Ghana which put a match to the fuse and set the pace. It also gave the peoples of Africa a faith and an ideal to strive for, to work for, to suffer for and even to die for or kill for as circumstances demanded.

Although there was much talk of non-violence in Accra it is quite clear that none knew what the real meaning and inner significance was of the Gandhian principles of non-violence, truth and passive resistance. They do not realise that these are to be applied against foreign rulers only after inner purification through their application to their own lives individually as leaders and collectively as peoples.

The Prescription

Britain has the longest experience and the clearest record of lifting up the African peoples towards self-government. Every year the world witnesses birth of new Nations sprung into being by the British people. British Government and people have all along supported the movement and the cry of the African peoples for freedom, telling them at the same time the fundamental ingredients of the prescription:

"The ability to undertake the responsibilities of independence is achieved, among other things, through development of

the adequate political, social and economic structure, through the general understanding of the inter-dependence of all States in the closely knit world of the 20th century."

Young Men In Hurry

These are excellent words and excellent advice, but not likely to appeal much to the present African leaders who are in a hurry to do things and to get things without waiting to deserve them or without taking the trouble to earn merits, except the merit of numbers which they consider sufficient for getting everything they think they ought to have.

The reason for this is that in all African countries working feverishly for freedom, the leaders of the people are all extremely young men: Tom Mboya of Kenya is only 28; Julius Nyerere of Tanzania is 35; Dr. Banda of Nyasaland is 53; Mr. Boganda of French Equatorial Africa is 48; Mr. Senghor of the new Federation of Mali is 52; Chief Owolowo is 49, Sekou Toure of Guinea is 37. They are all passionate young men in hurry.

Jesus Or Nkrumah

Although majority of them are Christians they have no time to listen to the voice of Jesus saying: "Seek ye first the Kingdom of God and His righteousness: and all these things will be added unto you." They have the ears only for the heady voice of Nkrumah, the New Messiah, saying: "Seek ye first the political kingdom and all things shall be added unto it."

Today the African political leadership all over Africa has the eyes and ears only for political kingdom of power. They believe once they have political power other things will fall into their due places automatically. Only Julius Nyerere seems to realise the future dangers of the headlong rush, said he recently:

"When I make a great kefele (noise) I am cheered to the echo. But when we take over the Government, my troubles will begin. It will be but a matter of time before I find that I am unable to deliver the goods I may have promised out of political expediency. Then the

head of Julius Nyerere will roll."

Julius is a moderate among the extremists and he is quite right in his estimation of what will happen after freedom. It has happened to many others placed in similar situation in other countries.

Indian Air Force To Be All-Jet

THE Indian Air Force was 26-year old on April 3. Completion of the first phase of its re-equiping programme and satisfactory headway in the second phase of stabilisation and strengthening of its newly acquired all jet structure have been the main features of the progressive growth of IAF during these years. To this may be added ample results achieved by service in its intensive drive for the production and conservation of the defence material during the period.

The programme of re-equiping the Indian Air Force with modern transonic jet aircraft was set afoot and got into stride during the past two or three years. But in actual fact introduction of jets in service dates back to 1948, when on obtaining Vampire, India became the first country in Asia to take this unconventional step of acquiring "not quite fully proved jet machines" in these uncertain days.

Healing Messenger

The Indian Air Force which, in the words of Prime Minister Nehru has been a "messenger of healing and goodwill in times of natural calamities inside the country" promptly responded to an "SOS" from Ceylon last year. Nearly one million pounds of supplies were airlifted by the IAF detachment during its 15 day mercy mission to this flood stricken neighbour.

The Research and Development Centre of the IAF Maintenance Command at Kanpur, in India, has designed, developed and produced a multi-purpose high communication aircraft, of which a proving flight was successfully launched a few weeks ago. This and the production of the first aero-engine at the Hindustan Aircraft Ltd., Bangalore recently are the landmarks in the progressive growth of the indigenous aircraft. Also the Indian Air Force technicians recently reconditioned the auto-reformers (Bowers) at Avadi.

Prime Minister Nehru in his message to the IAF said: "The significance of the air age has

Even well-developed Asian nations have fallen into the hands of military dictators. We have seen it in Sudan only recently after the independence. There are reasonable grounds to believe that the newly granted independence may turn out to be but a brief interlude between the rule of colonialism and a harsh dictatorship of one tribe over another or of Communism over all of them.

been progressively more obvious. And now we are on the threshold of space travel age. We are not competitors with any other country in this matter. But this does indicate that we must advance in this new direction and keep pace with the developments.

"Our Air Force presents this new age more than anything else. It has progressively grown and become more efficient and has often helped in giving relief on occasions of calamities and thus been a messenger of healing and goodwill".

Must Build Own Planes

The Defence Minister, Mr. V. K. Krishna Menon, "We may look with legitimate pride and modest satisfaction our Air Force during the last 26 years. From its small beginning in 1933 it has become today an all jet force to take its rightful place as an effective defence unit."

The Chief of Air Staff, Air Marshall S. Mukerjee said: "Our primary concern, as that of any branch of the armed forces is the security of our country. We must, therefore, concentrate on the careful use and faultless maintenance of our equipment together with a constant vigil against the hostile aggression of our frontiers. Moreover, we must make every effort to undertake the production of our own aircraft and equipment if we are to become an effective force."

Nehru Slates Communists

NO CURBS ON "REVERED" LAMA

NEW DELHI, Tuesday.

MR JAWAHARLAL NEHRU, speaking at a Press conference, said it was not his Government's intention to put "undesirable curbs on the Dalai Lama in India." He added: "I am sure he would not like to take any steps here which would embarrass us."

Referring to the question of the Dalai Lama making any political statements, Mr. Nehru said: "It is natural that any person in India is not expected to function on a political plane in this way."

The Prime Minister said he had declined an invitation from the Soviet Prime Minister, Mr. Nikita Khrushchev, to visit Moscow as he felt he should remain in India this year.

On Sino-Indian relations, Mr. Nehru said: "Conditions are such that difficult, delicate and embarrassing situations are created and may continue."

The Indian Government had three things in view: the security of the country, friendly relations with China and the strong feeling in India about developments in Tibet. Sometimes there were contradictions between these three, Mr. Nehru said.

India Takes

Responsibility

The Prime Minister said members of the Indian Consulate-General in Lhasa were still restricted and not allowed by the Chinese to go out. India took 100 per cent responsibility for the Dalai Lama's safety while he was in India, he added.

Mr. Nehru said the Indian Communist Party's attitude on Tibet had shown that it had uprooted itself from national sentiment in India and had its roots in different thinking.

Mr. Nehru said in New Delhi on Sunday that he would meet the Dalai Lama but could not say where or when. He said India was "deeply interested in the autonomy of Tibet" but there was no question of India taking steps to ensure the restoration of Tibet's autonomy, he added.

He said he had had a message from the Dalai Lama on his safe arrival and had sent him in return a brief message of greetings.

Lama's Free Will

Mr. Nehru said he could not conceive that the Dalai Lama could be pushed about his own people, and indicated the belief that the Dalai Lama left Tibet and came to India on his own free will. Mr. Nehru said the Dalai Lama's residence would

not be near the Tibetan frontier or in South India, but the question had not yet been finally decided.

Asked if the Dalai Lama could make any statement at all Mr. Nehru said: "I cannot tell you exactly what the position might be. "I shall have to consider it because apart from political and other reasons, he is a person greatly revered in India and it is not our intention to put undesirable curbs on him."

"We shall have to discuss this matter with him and I am sure he would not like to take any steps here which would embarrass us or him."

Ghana Anniversary Marked In Moscow

THE second anniversary of the proclamation of independence of Ghana was celebrated at a public meeting in Moscow on March 5.

The meeting was addressed by Babajan Gafurov, member of the presidium of the Soviet Afro Asian Solidarity Committee, who wished the people of Ghana success in the independent development of their economy and culture.

Wellington Atando, a student from Ghana studying at Moscow University, said in a speech at the meeting: "It makes us happy to know that such great powers as the Soviet Union would like to see Africa free"

The meeting sent a message of greetings to Dr. Kwame Nkrumah, Prime Minister of Ghana, warmly congratulating him and all the people of Ghana and wishing their country prosperity and success in the further consolidation of its independence.

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.
Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts. Johannesburg. Phone 33-1854

Communists Harry Tibet

KALIMPONG (India),

THE Chinese Communists may be preparing a big attack against Tibetan rebels deployed behind the Tsangpo miles south of the capital of Lhasa.

Usually reliable sources say the Chinese have cleared most rebels from the countryside between Lhasa and the River in a day offensive. But the main rebel forces have not been

The sources have unverified reports that thousands of Chinese Communist troops are now moving toward this area south of Tsangpo, possibly for an offensive.

This is along the route the Dalai Lama followed in his daring flight to India—the mountains rise high beyond the Tsangpo and the Khamba tribesmen, leaders of the revolt, are strong there.

The Khambas helped the Dalai Lama and his party to pass through the mountains in spite of Red Chinese pursuit by spotter planes accompanied by planes carrying parachute troops, Kalimpong sources said.

Rebels Poorly Armed

A Chinese push into this country of 17,000-foot passes and dizzy gorges would meet trouble in trying to defeat the sturdy Khamba warriors, who know the country. Tibetan sources gave this account of the situation—

Communist Chinese moving farther south from against weakening poorly armed rebels. fighting around the strongpoint of Nethang lieved to mean the Chinese munists are mopping up of Tsangpo River.

Occasional Red Chinese lery still is heard in The streets of Lhasa are deserted because of tight measures. Most of the bodied male population been deported, probably to labour elsewhere.

Spies In

Mr. Nehru, the Indian Minister, admitted that border town of Kalimpong nest of spies and counter but again refuted a Communist suggestion it was centre of the Tibetan

Latest Gramophone Records

Mother India	6 Records
Pyasa	5 "
Dekh Kabira Roya	4 "
Abhiman	3 "
Janam Janam Ki-Fero	5 "
Johny Walker	3 "
Ayodyapati	5 "

INDIA PRESS RECORDS

Talsidas	5 Records
Pehli Jhalak	6 "
Halaku	4 "
Bahaar	2 "
Sarwan Kumar (Drama)	2 "
Loose Numbers Babul Barsat and Badal	

—o—

Packing, Postage
C.O.D. charges 7/6
Extra

Obtainable at Our
Only Address:

**BHARAT MUSIC
SALOON AND
BOOKSELLERS,
286 Grey Street,
DURBAN.**

Cambodia Re-affirms Faith In Panchsheel President In Indo-China

INDIA'S age-long cultural ties with Cambodia were reflected in a warm and tumultuous welcome accorded to President Rajendra Prasad when he arrived in Phnom Penh recently, the first lap of his 12-day official visit to Indo-China States.

The airport where the President's aircraft, Raj Hans, landed was a scene of great bustle and enthusiasm with flags of India and Cambodia flying all over. Under a spacious canopy attended by the State ragila, sat the Queen to receive Dr. Rajendra Prasad. As the President's aircraft touched down, the arrival of Dr. Prasad was greeted by a 21-gun salute. After inspecting a guard of honour, he was accompanied by the Queen to a canopy where distinguished persons were introduced to him. The Queen officiated for the King, who was indisposed.

Both Prince Sihanouk in his speech of welcome and President Rajendra Prasad in his reply, spoke of the cultural and religious links between India and Cambodia down the ages.

From the airport Dr. Prasad drove in State to Khemarin palace. Thousands of people, including school children, lined the entire five-mile route and gave the visiting President a tumultuous cheer. The President acknowledged their greetings with folded hands. Later at the palace the President called on the Queen. In the evening there was a Royal banquet in his honour.

To mark the visit, Phnom Penh newspapers were full of articles on India with photographs and biographies of the Indian leaders.

State Banquet Speeches

At a state banquet given in his honour the Queen of Cambodia said that Cambodian people considered it a great honour that the first Head of a State to visit their country since independence should be the President of the friendly Republic of India. A search for common ideals had led the

peoples of the two countries to the same struggle and same victories. He said that, like India, the Cambodian Government was following the policy of neutrality and she affirmed her country's scrupulous respect for principles of Panchsheel.

In reply Dr. Prasad said that on account of the historical relations, Cambodia and India were able to understand each others' aspirations and problems which were basically the same. He added that both the countries were faced with the exciting responsibilities that freedom had brought them. The peoples of the two countries realised that in order to be masters of themselves they had also to be servants of their peoples.

Shop For Sale

Shop for sale with Big Windows in the corner of Market and Kort Streets with good business.

For further particulars consult:

P. CHAGAN,

49 Market St. Phone 33-8351
P.O. Box 8547. J.H.Burg.

DRY RED CHILLIES

Try Our Special "Mixgrade" No. 1 Dry Red Chillies at 49/6 per Bag of 33 lbs Gross Weight F.O.R. Brits

CASH WITH ORDER

(For samples, postage and packing 1/-)

MAARMANS (Pty) Ltd.

Box 26. Phone 128.
BRITS. Transvaal.

Phone 835-6786

P. O. Box 1549,

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

83 West Street, JOHANNESBURG.

Latest Shipment

All kinds of incense sticks: Three Roses, Gateway of India, Asokadhurbar, Soogandhi Rani, Chamili, Lata Mangashkar, Vasanti, etc.. Write for our pricelist. (We only keep Indian manufactured incense sticks.)

Green ginger 9d. per lb. ♦ We pack our goods well
Green tumeric 1s. per lb. ♦ before ralling.
Amba-Huldhi 1s. per lb. ♦
Garlics with big stems ♦ We sell by C.O.D.
1s per lb. ♦

We import the following articles directly:
Scented Betel Nuts, Pawa, Mamra, Roasted Gram, and Many Household Goods.

Our stuff is good and obtainable at low prices.

Write for our price list:

K. HARIBHAI & SONS
(PTY.) LTD.

Direct Importers: Wholesale & Retail Merchants

81 Victoria Street,—P.O. Box 2156—Durban.

Telegraphic Add.: "BHAISONS"

Just Arrived

Famous Religious Gujarati Books

Maha Bharat	2	5	0
Thulase Krit Ramayana 2 Vol	3	10	0
Valimik Ramayana 2 Vol.	4	10	0
Gita in Gujarati Explained		5	6
Gita Paeh Ratana Bashan		10	6
Manikanata		19	6
New Cooking Book Paak Vigan			
Over 500 Pages, fully Illustrated	1	12	6
Ambina Jigar, 2 Volume	1	8	6
Dampate na Vivaka Sexual Book	1	5	0
Dampate na Sooka, Sexual Book	1	5	0
Dampate na Bushan, Sexual Book	1	5	0
Koak Sastra	1	12	6
Chandi Paat		5	6
Vivush Vani	1	5	6
Bagath Jalarun, na Khattia	2	15	0
Jalarun na Amar Path Khattia	1	7	6
Gujerati Teacher, Gujarati Letter Writer		10/6	each
Daily Prayer Book, Sal Suwar, Adika, Maasha Khattia.			
Parsothan Mass na Khattia, Shri Sataya Narian Khattia,			
Jalaram Bapu Khattia Arthie Sangru, and many other			
Song Books at 2/6 each.			

ALL ABOVE ARE NOW ON FOR SALE.

D. ROOPANAND BROS.

PUBLISHERS AND BOOKSELLERS

Phone 20707.

P.O. Box 2524.

85 VICTORIA STREET,

DURBAN.

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

has pleasure in announcing that she has been appointed as
Agent for:—

NATIONAL MUTUAL LIFE ASSOCIATION OF AUSTRALASIA LTD.

(INCORPORATED IN VICTORIA, AUSTRALIA.)

ESTABLISHED 1869

A LIFE POLICY WITH THE NATIONAL MUTUAL
ENSURES ABSOLUTE SECURITY WITH GOOD BONUSES

Please write or inquire for further particulars:

106 Mansfield Road, DURBAN.

P.O. Box 476.

Telephones: 47888.

Telegrams & Cable: "SORABTEM."

47453.

Newly Arrived 'Jaico' Books

KASHMIR PRINCESS	25 s.
One Thousand Nights On A Bed Of Stones	4 s.
The Unmarried Widow	4 s.
The Spell Of Aphrodite	4 s.
Some Inner Fury	4 s.
Stories From Bengal	4 s.
Chitralkha	4 s.
The Ten Princess	4 s.
War And Peace	4 s.
The Living Thoughts Of Voltaire	4 s.
The Living Thoughts Of Karl Marks	4 s.
The Living Thoughts Of Confucius	4 s.
Somdeva's Katha Sarit sagara	4 s.
Tales From Kalidasa	4 s.
The Whirlwind	4 s.
The Voice Of God And Other Stories	4 s.
Kadambari	4 s.
Keeping Fit	4 s.
The Miracle Of Milk	4 s.
Siddhartha, Man Of Peace	4 s.
Goutama, The Buddha	4 s.
Nectar In Sieve	4 s.
Somadeva's Vetala Panchavinsati	4 s.

(Postage 6d. Extra)

Obtainable From:

**INDIAN OPINION,
P. Bag, Durban.**

BOOKS FOR SALE

Ramnama—M. K. Gandhi	2
An Atheist With Gaudhi—Gora G. Rao	2
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2
Basic Education—M. K. Gandhi	2
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	10
For Pacifists—M. K. Gandhi	2
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M. S. Patel	8
To Women—Amrit Kanr	1
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	8
To the Students—M. K. Gandhi	8
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8
What Is Wrong With Indian Economic Life —D. V. K. R. V. Rao	8
Christianity Its Economy And Way Of Life —J. C. Kumareppa	8

Obtainable From:

**Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.**

ઈન્ડિયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના દસ્તે અને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

એકવાર મંગળ સંકલ્પ કર્યો પછી તેને અનુરૂપ જીવન જીવવું જોઈએ. જેમ ધનદોલતની પાછળ પડનાર હંમેશા તપાસ રાખે છે કે તેનું ધન વધી રહ્યું છે કે નહિ તેમ જીવન શુદ્ધ કરનારે જોવું જોઈએ કે પોતે શુદ્ધિની માત્રા વધારી રહ્યો છે કે નહિ. —કેદારનાથજી.

પુસ્તક ૫૭ મુ—અંક ૧૪

તા. ૧૦ એપ્રિલ, ૧૯૫૯.

છુટક નકલ પૈ. ૪

ટીબેટમાં કોમ્યુનીસ્ટ બળવા પ્રત્યે

હિંદનો કોપ

નવી દિલ્હી, મંગળવાર.

ચીની કોમ્યુનીસ્ટોએ કરેલા ટીબેટ ઉપરના હુમલા વિષે અને ડાલાઇ લામાને પકડવાના એમના પ્રયત્નો વિષે, શ્રી નહેરૂએ પોતાના વિચારો બહુ ખુલ્લી રીતે નથી દર્શાવ્યા. પણ હિંદની પાર્લામેન્ટના બીજા સભ્યો, અને છાપાઓએ ચીની કોમ્યુનીસ્ટના આ કાર્યને બહુ જ સખત ભાષામાં વખોડ્યું છે.

હિંદની કોમ્યુનીસ્ટ પાર્ટી સીવાય બીજા બધા હિંદીઓ, ડાલાઇ લામાની સલામતીથી હિંદ પહેંચવાના પ્રયત્નની સફળતાથી બહુ જ રાજ થયા છે. એક સરકારી વ્યક્તિએ જણાવ્યું હતું કે, હિંદમાં ડાલાઇ લામાને એક પુન્ય મહેમાન તરીકે રાખવામાં આવશે, નહીં કે એક રાજનૈતીક શરણાર્થી તરીકે.

હિંદીઓએ હવે સાથે ચીન પ્રત્યેનો પોતાનો કોપ પણ બહાર કઢ્યો હતો કારણ કે ચીની સરકારે, એવો આરોપ મુક્યો હતો કે લામાને ટીબેટથી બચાડવામાં હિંદને હાથ હતો. પંડિત નહેરૂએ શાંત છતાં સખત શબ્દોમાં સ્પષ્ટ કહ્યું છે કે, ટીબેટનો કોમ્યુનીસ્ટ પ્રત્યેનો વિરોધ હિંદે બગૃહ નથી કયો.

“ટાઇમ્સ ઓફ ઇન્ડિયા”ના હેવાલ મુજબ ડાલાઇ લામા કે જેમને ભુદ્ધ ધર્મના અનુયાયીઓ, “દયાના ધનુર” તરીકે સંબોધે છે. તેઓ બે જુથોમાં પ્રવાસ કરી રહ્યા છે. એક જુથ કે જે મોટો છે, તે રક્ષક તરીકે આગળ પ્રવાસ કરે છે, અને બીજો જુથ કે જેમાં લામા પોતે છે તે ધીરે ધીરે આગળ વધે છે અને હજારો અનુયાયીઓને દર્શન આપે છે.

હિંદની સરકારે, સખત ચીલી-ટરી પહેરાની ગોઠવણ કરી છે. શ્રી નહેરૂએ જણાવ્યું હતું કે લામાનું રક્ષણ કરવું એ હિંદની ફરજ છે.

એમ માનવામાં આવે છે કે હિંદની સરકાર ટીબેટના લામાને બહારના લોકોના સંપર્કમાં બહુ નહીં આવવા દે. આનું કારણ એમ માનવામાં આવે છે કે, કદાચ લામા એવું કાંઈક બોલે જેથી કોમ્યુનીસ્ટ ચીનને ગુસ્સો થશે. એમ જણાય છે કે નહેરૂની સરકાર સાવચેતીથી પગલા ભરી રહી છે જેથી કોમ્યુનીસ્ટ ચીનને ઉશ્કેરણી ન મળે. ટીબેટમાં લામાના અનુયાયીઓના વિરોધને ડાખી દેવાના સખત પગલા હજુ ચાલું છે.

શ્રી નહેરૂએ રાજનૈતીક સલાહકારોને લામાની સાથે રહેવા માટે મોકલ્યા છે જેથી કોઈપણ ભતના એવા નીવેદનો બહાર ન પાડવામાં આવે, કે જેથી પીકીંગ અને નવી દિલ્હી વચ્ચે જે હાલ નાજુક સંબંધ છે તે વધુ ગુચ્છવણુ ભરેલો થાય.

પણ લામાએ પોતે જ કોઈ પણ ભતના નીવેદન કરવાની ઈચ્છા નથી દર્શાવી. ૧૯૫૬ માં જ્યારે તેઓ હિંદ આવ્યા હતા.

ત્યારે પણ તેમને નીવેદનો નહોતો કર્યો. હવે તો સમય વધુ ગંભીર હોવાથી તેઓ વધુ સાવચેતી રાખશે જ.

હજુ સુધી નકકી કરવામાં આવ્યું નથી કે, લામા કયાં રહેશે એમ જાણવામાં આવે છે કે, લામા પોતાની સાથે, પોતાની ખાસ સીલ લેતા આવ્યા છે કે, જે સીલ ઉંચામાં ઉંચા સરકારી કાગળોને સંમતી આપવા માટે જરૂરી ગણાય છે.—(સાપા)

દક્ષિણ આફ્રિકાનો બહિષ્કાર કરો

આફ્રિકાના પીપલ્સ કોંગ્રેસના ચેરમેન મી. ટામ મોયાએ વેસ્ટ ઇન્ડીઝ ક્રીકેટ ટીમના મોવડી ટ્રન્ક વેરલને પત્ર લખીને જણાવ્યું છે કે સાઉથ આફ્રિકાએ તમારી ટીમને ક્રીકેટ મેચો રમવા સાઉથ આફ્રિકા આવવાનું જે આમંત્રણ આપ્યું છે તે માનવ ભતના મોભા ખાતર, વેસ્ટ ઇન્ડીઝની આખર ખાતર પણ સ્વીકારશો નહિ.

આમંત્રણ નહિ સ્વીકારવાનું કારણ જણાવતા તેઓએ જણાવ્યું છે કે આફ્રિકા માટે લડતા બે અબજ આફ્રિકનોની લડતને, માનવ ભતના હકકને તમારો સંગીન ટેકો મળશે.

સા. આફ્રિકાનો ઓયકેટ માનવ ભતને સ્પર્શતો આ પ્રશ્ન છે. તેથી સાઉથ આફ્રિકાની સરકાર તરફથી માનવ ભત પરત્વે જે જુલમ ગુનરવામાં આવે છે તેને સમસ્ત દુનીયા ભરમાંથી નકારો આપવો તેમજ આખી દુનીયામાં સાઉથ આફ્રિકાનો આર્થિક અને સાંસ્કૃતિક બહિષ્કાર કરવાની યોજના તરફ ચર્ચ રહી છે. ડેમોક્રેસીના દંભી યુરખા નીચે છુપાએલી, ક્રીસ્થાનીટી અને સાંસ્કૃતિક દંભ પાછળ પોવાતી સાઉથ આફ્રિકાની એ નીતીએ જ તમને—વેસ્ટ ઇન્ડીઝ ક્રીકેટને સાઉથ આફ્રિકા આવવા આમંત્રણ આપ્યું છે. તેઓએ ક્રીકેટ જેવી રમતમાં પણ ખેલાડીઓ

સાથે રંગલેદની દીવાલ ખડી કરી છે. આમ તેઓ રંગીનોને અછુત ગણે છે.

તો હું માનવતાને નામે, સાચી ડેમોક્રેસીને નામે, માનવ હકક માટે લડતી પ્રજાઓને નામે, તમને અપીલ કરું છું કે માનવતાનો મોભો જાળવવા ખાતર પણ તમે સાઉથ આફ્રિકાનાં આમંત્રણનો અસ્વીકાર કરો.

આ પત્રની નકલો વેસ્ટ ઇન્ડીઝ ફેડરેશનની બધી સરકારોને તેમ વેસ્ટ ઇન્ડીઝ ઓર્ડ ઓફ ક્રીકેટ કન્ટ્રોલને પણ મોકલવામાં આવી છે.

જે માણસ સાપથી ડંખાયો હોય છે, તે દોરકાથી પણ ખીંચે છે.

જે ગુસ્સા વચ થાય છે, તે બીજાની જુલ ખાતર પોતાને જ શિક્ષા કરે છે.

સારી રીતે શરૂ કરવું તે સાઈ છે, પણ સારી રીતે પૂરું કરવું તે વધુ સાઈ છે. —જી.કે.એ.

આફ્રિકાનીસ્ટસ કોમી બેદલાવ રાખે

(અમારા ખાસ ખબર પત્રી તરફથી)

“ઇન્ડિયન ઓપિનિયન”

શુક્રવાર તા. ૧૦ એપ્રિલ, ૧૯૫૯.

એક સુચના

ના ટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ તરફથી રજુ કરાયેલ ગ્રુપ એરીયાઝ ઉપરનું નિવેદન એ વસ્તુ ફરી સ્પષ્ટ કરે છે કે ગ્રુપ એરીયાઝનો કાયદો કેટલો અન્યાયી અને અવિચારી છે. આ બીના સારી છે તેમ છતાં હાલ કેટોમેનરમાં રહેતા ૪૦,૦૦૦ હિંદીઓને થતી અસરની ચીંતામાં બનવા ભ્રમ છે કે બીજા મોટા સવાલો ઉપરથી આપણું ધ્યાન ખસી જાય.

સુખ્ય વસ્તુ એ છે કે એક લઘુમતી કોમની સરકાર એ વસ્તુ નક્કી કરે છે કે અસુક કોમોના માણસો અસુક ભાગોમાં નથી રહી શકતા અને અસુક ભાગોમાંજ રહી શકે છે. આ વસ્તુ હુકમ છે, અનીતીમાન છે અને કેઈ પણ સંસ્કૃતિના આદર્શોની વિરુદ્ધ છે. તેમજ પ્રલસત્તાક આદર્શોને લગભરે છે. આવા કાયદામાં પછી, ડો. ડોંગીસના કહેવા પ્રમાણે કે આ કાયદો ન્યાયથી લાથુ પાડવા માં આવશે. એ ન્યાય અમને કયાંય દેખાતો નથી.

વધુમાં એ પણ સ્પષ્ટ દેખાય છે કે આ કાયદાથી સામાન્ય પછે સમસ્ત બીન-ગોરી પ્રબલને નુકશાન થાય છે જ, તેમ છતાં ખરૂં પુછીએ તો ખાસ હિંદી કોમને વધુ નુકશાન થઈ રહ્યું છે. ૧૯૩૬ ના લેન્ડ એક્ટ અનુસાર આફ્રિકોને શહેરમાં જમીન લેવાનો હક ન હોવાને લીધે અને જ્યારે આ ગ્રુપ એરીયાઝનો કાયદો શહેરી લત્તા ઓમાંજ વધુ લાથુ પડે છે ત્યારે, હિંદી કોમને જ તેથી વધુમાં વધુ નુકશાન થાય છે. આને લીધે જમીન માલીકોને થતા નુકશાન ઉપર વધુ વિચાર કરવામાં આવ્યો છે.

આ રીતે કદાચ બીન-ગોરાઓને પોતાનેજ એમ થતું હશે કે આ કાયદામાં ફક્ત હિંદીઓ સપડાયા છે. એટલા માટે એ સારું છે કે નાટલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસે એ વસ્તુ બહાર કરી છે કે કેટો મેનરમાં હજારો આફ્રિકોના પણ આ કાયદાનો ભોગ બનેલા છે. તેઓ જમીન માલીક ન હોવા છતાં તેઓને નુકશાન એટલુંજ છે. હિંદી જનતાએ એ વસ્તુ યાદ રાખવાની છે કે સમાનતા અને ન્યાયની લડતમાં તેઓએ બીજા રંગ અથવા વર્ગના લોકોને કે જેમની સ્થિતિ હિંદીઓ કરતાં ખરાબ છે, ભુલી ન જવા ભેદથી. એટલા માટે આપણે ખાસ ઘાર એ વસ્તુ ઉપર સુકવાનો છે કે આને જે જમીન જે માલીકના હાથમાં છે તે તેમજ રહે અને ન કે અસુક જમીનો હિંદીઓ માટે રાખવામાં આવે અને અસુક આફ્રિકોને માટે.

સરહદના ગાંધીની સુકતી

ખૂન અખદુલ અક્રમ ખાન કે જેઓ પહાણોના નેતા છે, અને જેમને સરહદ ના ગાંધીના નામે ઓળખવામાં આવે છે. તેમને હરીપુરમાં મૂકત કરવામાં આવ્યા ના સમાચાર મળ્યા છે. પાકીસ્તાનની સરકારનું કહેવું છે કે, એમની ઉંમર અને સ્વાસ્થ્યનો વિચાર કરતાં એમને સુકત કરવાને વિચાર કરવામાં આવ્યો દતો. ગયા અક્ટોબરમાં જ્યારે પાકીસ્તાનના રાજનેતીક પક્ષમાં ધમાક યજ દતી અને મારશલ લો સ્થાપવામાં આવ્યો હતો, તે વખતે એમની ધરપકડ થઈ હતી.

ખાન અખદુલ અક્રમખાન સરહદના ગાંધીનું મોટા ભાગનું જીવન જેલમાં ગયું છે. આઝાદીની ચળવળ વખતે દરેક ગાંધીજીની સાથે રહી. જેલો ભોમતી છે. દીંદના ભામલા યતાં પાકીસ્તાન સરકારે તેમને ૮ વર્ષ સુધી જેલમાં રાખ્યા હતાં. ફરી છુટતા જ તેમને પોતાનું કામ શરૂ કર્યું હતું અને ફરી જેલ ભોમતી હતી.

એટલા થોડા અઠવાડીયાઓથી; આફ્રિકાનીસ્ટ ચળવળ દીનપરદીન વધુ એર પકડતી જાય છે. તેમના નેતાઓ ટ્રાંસવાલમાં તથા નાટાલમાં, ઘણા પોકારો કરી રહ્યા છે કે, જેથી એ વસ્તુ બહાર થાય કે, આફ્રિકાનીસ્ટો એ એક આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસનો સાધારણ પક્ષ નથી, પણ એક સ્વતંત્ર ભેરાવર પક્ષ છે. આનું પહેલુ કારણ એ છે કે આફ્રિકન નેશનલ કોંગ્રેસ માંથી તેઓને કાઢી મુકવામાં આવ્યા. ખીચુએ કે એ.એન.સી. ના નેતાઓએ, તેમની ચળવળને બાંગી પાડવાના પ્રયાસો કર્યા. અને વળી અધુરામાં પુરૂ કેપટાઇનનાં “ન્યુ એન્” આફ્રિકાનીસ્ટોની સખત ટીકા કરી છે. આ બધાની ઉઠી અસર થવા પામી છે.

ગયા અઠવાડીયામાં બેદલાવ સભામાં એક પરિષદ બરાઈ હતી, તેમાં એવું બહાર થયું હતું કે આ દેશમાં મોટો સવાલ એ જણાય છે કે, આફ્રિકાનીસ્ટની ચળવળ કયા પ્રાગે જશે. બીજો સવાલ એ પણ છે કે, આ લોકો કોમી બેદલાવમાં માનનારા છે કે શું? આફ્રિકાનીસ્ટ નેતાઓ ઘણા બહોળા વિચારો ધરાવે છે કે કેમ? કે પછી આફ્રિકાનર નેશનાલીસ્ટોની જેમ તેઓ પણ કોમી બેદલાવના પુનરી જ છે.

આ સવાલ આ દેશની લઘુમતી કોમોના સભ્યોમાં ઉલ્લા થોડા અઠવાડીયાથી ઉભા થયા છે. ગોરાઓ અને હિંદીઓના મનમાં ભય પેદા છે કે શું આ પણ એ રંગબેદની ચળવળ છે કે શું? હિંદી કોમના મનમાં ૧૯૪૯ ના કુલ્લક ફરી તાલ્લે થાય છે. અને એમાં ડરખનમાં એક આફ્રિકાનીસ્ટ સભામાં તેમના એક નેતાએ, પોતાના બાપણ દરગીયાન “ઇન્ડિયન” શબ્દ વાપરવાને બદલે “અક્રમ” શબ્દ વાપર્યો હતો. પણ એટલું આશા સ્પષ્ટ છે કે, બીજા કોઈ વ્યક્તિએ આ સબ્દનો ઉપયોગ નહોતો કર્યો, તેથી કદાચ આ વસ્તુ એક નજીવી વસ્તુ પણ હોય.

આજ સુધી આફ્રિકાનીસ્ટ નેતાઓએ કોમી ઊરનો ફેલાવો નથી કર્યો. સાથે સાથે એવો પણ દાવો કર્યો છે કે તેઓ રંગબેદમાં માનતા નથી. તેમ ના નેતા મી. ન્ગોએ, ચીક લુકલી સાથે, એ સવાલ પર મળતા આવે છે કે, “આફ્રિકન”નો અર્થ એ છે કે જે કોઈ પણ વ્યક્તી દક્ષિણ આફ્રિકા ને પોતાની માતૃભૂમી માને છે, અને તેને વહાદાર છે, અને જેની ઉત્પત્તિમાં પોતાનો ભાગ ભળે છે, એ બધા જ છે. મેરી ટ ઝ બ મ માં બાપણ કરતાં એવી ચોખવટ કરી હતી કે સેનલેજનો અર્થ એ થાય છે કે, જેમાં જુદી જુદી કોમો એક થઈને રહે, અને બીન-

કોમી સમાજનો અર્થ એ કે બધા એક જ છે. એમ માનવામાં આવે છે કે, માં કોમ્યુનીસ્ટ ભાવનાઓની હોવાની આફ્રિકાનીસ્ટો, એ. એન. થી જુદા પડ્યા છે.

એટલા માટે એ ઉચીત છે કે, ભોટો બહોળા વિચારો ધરાવે ભોટો આફ્રિકાનીસ્ટો સાથે ખાંધે, અને આ ચળવળને મદદ એમાં કોમી બેદલાવને સ્થાન ન

જોડકો છીએ

આ પત્રની ઓપીનિયનમાં -

- ગુજરાતી અનુવાદ કરનાર
- અથવા યુવતીની અમને જરૂર
- કામ અઠવાડીયાના ને દીવસ
- પુષ્કાળ ચાર ચાર કલાક
- રહેશે. ઇચ્છે તો અહીં રહી શકે
- યા ખાસ મારફતે જ આવ કરી
- છે. અઠવાડીયાના ને પાઉડ
- નેતન સરવાલમાં આપી
- જેઓ ઇચ્છતાં હોય તેઓ
- અથવા લખે.

“Indian Opinion”

P. Bag, — Durban.

“આફ્રિકન એકતા અંતીમ દ્યેય”

—માલીના વડા

માલી ફેડરેશન ઓફ સેનીગાલ, સુડાનના રાજ્યના વડા પ્રધાન મોડીએ કીટાએ જણાવ્યું એમની સરકારનું અંતીમ દ્યેય મહાન સ્વતંત્ર આફ્રિકન રાજ્ય નું છે. તેઓ ફેડરેશનની ફેડરેશ ના પહેલા અધીવેશનમાં મોલી હતી.

મી. કીટાએ જણાવ્યું હતું મોટાનું માનવું છે કે આને વચ્ચે છે તે પુરતી છે પણ એવો પણ મત ધરાવે છે કે એક સ્વતંત્ર અને એક જ સ્થાપવા માટેનું પહેલું વધુમાં એમને જણાવ્યું પોતાની આજીવ્યાજીવના અંબધ એવો રાખશે જેથી એકતા સ્થાપાય.

ફેડરલ અસેમ્બલીએ સિવકાયો કે બવિબ્યામાં બહાર મહાનો અને ફેડરેશનનો વાવરો

સોવીયટ રશીયાનું કેમલીન

જાતમાં રાજકારણ પર અસર કરતા બે દેશો-રશીયા અને અમેરિકા છે. રશીયાનું પાટનમર મોસ્કો અને તેમાં પણ ત્યાંની સરકારનું સ્થાન-કેમલીન એ અતિ પ્રસિદ્ધ છે. મોસ્કોનું સૌથી વધુ આકર્ષક સ્થાન એવું આ કેમલીન એ મોટા કિલ્લો છે અને તેમાં મોટા મોટા મહેલો, દેવળો વગેરે આવેલાં છે. જાતનો સૌથી મોટો ઘંટ પણ કેમલીનમાં જ છે, જેનું વજન છે અગિયાર ઢબર ને બસો મણ! કેમલીનની આ બંધુક પ્રમાણમાં પાયામાં ને તેની ઇંટોઈટમાં રશીયાનાં ઇતિહાસ ને સંસ્કૃતિ ધરનાયેલાં પડ્યાં છે. કેટલીક વાર તે રશીયન જાહેરાતને બદલે કેમલીન સમુદાયે ઉપયોગ થતો આપણે જોઈએ છીએ. આ કેમલીન વિષે થોડી માહિતી અહીં રજૂ કરી છે :

કેમલીનનો અર્થ કિલ્લો થાય છે. અને દેવળોના મીનારાઓ ડોકિયાં રશીયામાં જામ તો ધણાં કેમલીનો છે પણ મોસ્કોનું કેમલીન ખીળાં બધાં કરતાં જુદું પડે છે.

નગરમાં નગર

મોસ્કો જેવા આશરે ૬૦ લાખની વસ્તી ધરાવતાં શહેરની અંદર આવેલો આ ગઢ કેમલીન એ ચોતે પણ એક નમર જેટલો જ વિસ્તાર અને વસ્તી ધારે છે.

આ આખા કિલ્લાને ફરતી લાલ ઇંટની તોર્નાઈ દિવાલો છે. અને તે દિવાલોની અંદરથી જુદા જુદા મહેલો

મહત્વ

જુના વખતમાં બ્યારે રાજાઓનાં તેજ તપતાં ઢતાં ત્યારે પણ કેમલીન ની અસર યુરોપના અનેક દેશો અને પાટનમરો પર પડતી. ઝારના નામે ઝાળખાતા એ રશીયન રાજાઓએ પ્રજા પર જે જુદામો યુજારેલા તેનાથી ત્રાસી બંધને ૧૯૧૮માં રશીયન ક્રાંતિ ધર્ષ હતી. અને બ્યારે પ્રજાએ સત્તા હાથ ધરી ત્યારે પણ કેમલીન તો જેમનું તેમજ રહ્યું.

રશીયન પ્રજાએ જેણું કે આ ઇમારતોને તોડી ન પાડતાં તેને જાળવવી જોઈએ કારણ કે એ કેમલીન પાછળ રશીયાનો ઇતિહાસ અને સંસ્કૃતી પડેલાં છે.

કળા અને કારીગીરી

એના એકેક ખંડમાં પ્રાચીન કળા કારીગીરીના નમુના જેવા મળે છે. ઝાર રાજાઓના મોજશોષો અને દેશની સમૃદ્ધિનો ખ્યાલ આ મહેલો અને દેવાલયોમાં છે. કેમલીનમાં એક મોટું સંપ્રદરયાન મ્યુઝીયમ છે.

તોપ અને ઘંટ

આ ઉપરાંત એ કિલ્લામાં ઠેર ઠેર ગોઠવાયેલી પડેલી પુરાતન તોપો વીરતાના એક જમાનાની કથા કહે છે. સાથેસાથ એ તોપો ઉપરનું નક્કીકામ ખતાવે છે કે યુદ્ધના શસ્ત્રો ખતાવનારા ઇલાની અવમથુના ન કરતા.

જાતનો સૌથી મોટો ઘંટ ઇયાન મેલ પણ આ કેમલીનમાં આવેલો છે. ૨૦ ટન (૧૧ ઢબર ૨૦૦ મણ) જેનું વજન છે. અને બધા ઘંટના ઝાર તરીકે એને આજખવામાં આવે છે.

એની અંદરના દેવળમાં રાજાઓની તાબપેથી કરવામાં આવતી આ ઉપરાંત કેમલીનમાં લશ્કરની મોટી ટુકડી રહી. શકે તેટલી સમરડો છે અને વધુમાં ત્યાં દારૂ જાળાનો મોટો ખંડાર છે.

લાલ ચોક

કેમલીનની બહાર આવેલો લાલ ચોક રેડ સ્કવેર એ પણ ધણું જાણીતો છે. એની પડેલી તારીખે તેમ જ

ખીળ ઉત્સવદિનોએ લશ્કરની જે મોટી ક્રવાપત યાય છે તે રેડ સ્કવેરમાં યાય છે, ત્યાં આવેલું એ દેવળ મોહરમમાં નીકળતા તાજીયા જેવું છે.

રાજરમતનાં ત્યાદાં

અત્યારની રશીયન સામ્પવાદી સર કારનું મુખ્ય યાજું પણ આ કેમલીન

માં જ છે અને સ્પુટનીકો છોડવા કે બહાનનો પ્રથમ ઉઠાવવો, ભારતને મોઠાદનાં કારખાના બાંધવામાં મદદ કરવી કે અમેરીકાને મુંઝવણમાં મુકે એવા સવાલો યુનોમાં ઉઠાવવા આ બધી જ રાજરમતના ત્યાદાં કેમલીન ના કાષ્ટને ક્રોધ ખંડમાં ગોઠવાય છે.

રેલીન કે જેનાથી આખું જગત ડુંગળું હતું તેવું નિવાસ સ્થાન પણ કેમલીનજ હતું અને અત્યારે રશીયાના વડા પ્રધાન શ્રી ખુસ્ચેવે પણ કેમલીન માંજ રહે છે.

કોમ્યુનીસ્ટો ઉપર નહેરૂની સખત ટીકા

શ્રી. નહેરૂ એક પ્રેસ કોન્ફરન્સમાં બાણજી કરતાં જણાવ્યું હતું કે હોંદની સરકાર લામા ઉપર ક્રોધ પણ જાતના બંધનો મુકવાનો ઇરાદો નથી રાખતી. એમને જણાવ્યું કે, “મને ખાત્રી છે કે તેઓ એવું કાંઈ પણ નહી કરે જેથી આપણે યુવાવાડામાં મુકાઈએ.”

વડા પ્રધાને વધુમાં જણાવ્યું કે રશીયાના વડા પ્રધાને મને શકતો રશીયા આવવાનું આમંત્રણ આ વર્ષે આપ્યું છે તે સ્વિકારી, નથી કારણ કે માફ માનવું છે કે હાલ હોંદની બહાર જવું ઉચ્ચત નથી.

ચીન અને હોંદના સંબંધ વિષે બોલતાં એમને જણાવ્યું કે, હાલ પરિસ્થિતિ ધણી નાજુક છે. આને હોંદ સામે ત્રણ ચીને છે. દેશનું હીન, ચીન સાથે મૈત્રીનો સંબંધ અને હાલના ટીમેટના ખતાવો પ્રત્યે હોંદી એવું વળજી. આ ત્રણે વસ્તુઓ ધણી વિચારણા માગે છે.

વડા પ્રધાને જણાવ્યું હતું કે વહાસા માં હોંદી એલમીની એશીસ ઉપર ચીનની સરકારે અંકુશ રાખ્યો છે એમને વધુમાં જણાવ્યું કે જ્યારે મુઠ્ઠી લામા હોંદમાં છે ત્યારે મુઠ્ઠી હોંદની સરકારની ફરજ છે કે તેઓ એમને

સલામતીની ખાત્રી આપે. ટીમેટ વિષે હોંદની કોમ્યુનીસ્ટ પાર્ટીના મતનો ઉલ્લેખ કરતાં શ્રી નહેરૂએ જણાવ્યું કે, “એ વસ્તુ સ્પષ્ટ છે કે હોંદના કોમ્યુનીસ્ટો રાષ્ટ્રીય ભાવનાથી અલગ થઈ જીવન વિચાર એણી ધરાવે છે.

શ્રી નહેરૂએ વધુમાં જણાવ્યું હતું કે તેઓ લામાને મળવાના છે પણ ક્યારે અને ક્યાં તે તેઓ હજી જણાવી નથી શકતા. ટીમેટના સલામમાં હોંદને ધણાજ રસ હોવા છતાં ટીમેટ ની અંખત ચળવળમાં હોંદ ખામ નહીં લઈ શકે.

શ્રી. નહેરૂએ લામાને આવકારતો એક પત્ર મોકલ્યો હતો. લામાનાં રહેવાના સ્થળ વિષે ઉલ્લેખ કરતાં શ્રી નહેરૂએ જણાવ્યું હતું કે હજી એ સલામ નક્કી કરવામાં આવ્યો નથી. બ્યારે શ્રી નહેરૂને પુછવામાં આવ્યું હતું કે, લામાને ક્રોધ પણ જાતના નિવેદન કરવાની છુટ આપવામાં આવશે કે નહીં ત્યારે શ્રી નહેરૂએ જણાવ્યું હતું કે, આ એક મંબીર સલામ છે. હોંદમાં લામાને બહુજ પુન્ય વ્યક્તી તરીકે લેખાશે અને એમની ઉપર નક્કીમાં દયાજી લોકવાગાં નહી આવે આ સલામ લામા સહી બેટી ઉઠેલામાં આવશે.

માથે બાંધવાની રીખન અને વેણીઓ

મખમલ, સાડીન, ટાફેટા સીટકની, રીખન અનેક રંગ, ડીકાધન અને સાઈકમાં મળશે, લગ્ન મંડપ અને મોટર રાજગારવા માટે જથ્થાબંધ રીખનો મળી શકશે.

બચ્ચાં માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેદની ટોપીઓ કીકાયત લાવે બનાવી આપવામાં આવશે.

અંબોડે બાંધવા મખમલ, ફેસમ, કોલન વિગેરેનાં કુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના ક્રોચર્સ મળશે.

ટેબલ પર મુકવા માટે પ્લાસ્ટીકના મુદ્દા કુલો મળશે.

ડેકાણું : માબરો હેટસ (મો.) લી.
લેડીઝ એન્ડ ચીલ્ડરન્સ હેટ મેન્યુફેક્ચરર,
ફોન : ૮૩૫-૭૬૬૨ પહેલે માળે, બોલકસ પરપણ.
માસ્ટર મેન્સન્સ - ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, - બોહાનીસબર્ગ.

ટાંગાનીકા અમને આપો

(અમારા ખાસ અખરખત્રી તરફથી)

ટાંગાનીકાની ધારાસભામાં વિરૂદ્ધ પક્ષના નેતા અને ટાંગાનીકા મેનરની મી. જુલીયસ ન્યેરેરેએ તા. ૨૬-૩-૫૯ના બજાવ્યું કે :

અંધારણીય મુખારા અંગેની જે દરખાસ્તો ટાંગાનીકાના અવનરે પેશ કરી હતી તે અમે સ્વીકારીએ છીએ. પણ તે એક પડકાર તરીકે. એમ જવાબ દારીમાંથી ખસી જવા માનતા નથી. અમને જે જવાબદારી સોંપાઈ છે તે અમે ઉડાની લઇએ છીએ.

પણ હું પુછું છું કે ટાંગાનીકાની પ્રજાએ જે માગણી કરી છે તે અમને શા માટે અપાતી નથી? આફ્રિકા દેવે આપોકાર નહર કરે છે કે અન્ય ખંડના લોકો આની અંદિ' સત્તા ચલાવે—રાજ્ય કરે એ નીતિથી આફ્રિકા ખંડ દેવે તમ આવી ગયો છે. આફ્રિકા અમારો છે. અમારા આફ્રિકા ઉપર આફ્રિકેનોની સત્તા જોઈએ. આફ્રિકા ખંડની પ્રજાનું રાજ્ય જોઈએ.

અમે લીખ માગતા નથી

મી. ન્યેરેરેએ આજળ વખતે જણાવ્યું કે સ્વતંત્રતા એ અમારો દક્ક છે; અમે તે માટે બ્રીટીશ પાસે કંઈ બીજા માગતા નથી.

અમે તો એટલે સુધી કહીએ છીએ કે, આ દુનીયામાં એવી કોઈ પણ પ્રજા નથી જેને અમારા ઉપર સત્તા ચલાવવાનો દક્ક હોય.

ટાંગાનીકા આ દુનીયામાં એક મોટા માં મોટો વાલીપણા નીચેનો પ્રદેશ છે.

વાલીપણા નીચેના અન્ય પ્રદેશોમાં શું બની રહ્યું છે? એવો એક પ્રદેશ આઝાદ થઈ ગયો છે. તે પણ બ્રીટીશ રાજતંત્ર નીચે હતો. ખીલે એક પ્રદેશ આવતે વર્ષે સ્વતંત્ર થશે. તે પણ બ્રીટીશ તંત્ર નીચે હતો તો પછી અમે જાણવા માગીએ છીએ કે અમારા પરત્વે જ શા માટે જુદી જ જાતનો વર્તાવ થાય છે?

અમે હજુ સંપૂર્ણ જવાબદાર રાજ તંત્રની માગણી કરી નથી અમે ફક્ત અર્ધ જવાબદાર રાજતંત્રની માગણી કરી છે. અમે ફક્ત ઇલેક્ટોરલ ગેમ્સની બદ્દમતીની માગણી કરી છે અને એકએકયુટીવમાં બીન-સરકારી પ્રધાનોની બદ્દમતીની માગણી કરી છે. ટાંગાનીકાની પ્રજા આટલું જ હાલ માગે છે.

શાસક અને શાસિતના સંબંધનો અંત

ટાંગાનીકામાં એ સમય આવી ગયો છે કે દેવે શાસક અને શાસિત વચ્ચેના સંબંધનો અંત આવી જવો જોઈએ. એ સંબંધ ચાલુ રહે એ બહુ જ હાર્યારપદ છે. ટાંગાનીકા માટે આજે તો દેવે સલાહકાર અને રાજકર્તા જેવો સંબંધ હોઈ શકે. એટલે આ દેશમાં રાજ્ય કરવાનો જેનો દક્ક છે તે માત્ર સલાહ આપવાનું કામ કરીને જ આ દેશની સારામાં સારી સેવા કરી શકશે. અમે તેમની સલાહનો મુખ્યાંકન કરીશું.

ની જનતાના લાડીલા આગેવાન શ્રી ડબ્લ્યુ.આઇ.પટેલે તેમની રસમસ્તી બરી હબે પ્રેક્ષકોને અતુપમ રસારવાદ ચખાડ્યો. જ્યારે શ્રી ડબ્લ્યુ.આઇ.પટેલે, તેમનાં બે પ્રિય કાબ્યો કુલકે મોઝરો છાવે' અને 'જાને જ મારે દેશ' આપ્યાં, ત્યારે જનતાએ રસારવાદની પરાકાષ્ટા અનુભવી.

ચાવડા તેમના પત્ની અને બાળક સાથે સ્ટીમર કરંજમાં સ્વદેશથી આવી ગયા છે. શ્રી ચાવડા ભારતની મુલાકાતે લક્ષ્મી વર્ણી પછી ગયા હતાં હિંદમાં પડીત નહેરૂ ટેમ્પરબાઇ તથા બીજા જાણીતી વ્યક્તિઓની મુલાકાતો લીધી હતી.

શ્રી. ચાવડાએ નેતાઓને મળવા ઉપરાંત હિંદના જોવા લાયક સ્થળોનો પણ પ્રવાસ કર્યો હતો.

ડરબનના તેમના વસવાટ દરમ્યાન શ્રીનીકસ આવ્યા હતાં અને શ્રીનીકસ સંસ્થાના ભાવી વિષે વાતો કરી હતી.

શ્રીનીકસમાં પ્રાર્થના

આ સંસ્થાના માજી સંચાલક અને આ પત્રના માજી તંત્રી સ્વ. અણ્ણીલાલ આંધીની ત્રીજી પુષ્પતીથી સંસ્થાના સ્વીકાર અને મિત્રો તરફથી સવારના ૯ વાગે એક પ્રાર્થના મેળવવામાં આવી હતી. આ પ્રાર્થનામાં શ્રી અને શ્રીમતી બી. ડી. ચાવડા પણ હાજર હતાં.

જુકીપીએ, ઇનકમ ટેકસ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સિંગ, રેવન્યુ કલીપરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો :

આર. વી.કુલ

૧૨ બાર્કલી આર્બેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, ફોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩-૧૬૫૪.

વિવિધ વર્તમાન

ધાનામાં લગ્ન વિધીમાં

પરીવર્તન

સ્વરાજ્યના બે વર્ષમાં ધાનામાં લગ્ન પ્રત્યે લોકોના વિચારોમાં ઘણું પરીવર્તન થયું જણાય છે. એમ જણાય છે કે સુધરેલા લોકો દેવે કોમી રીવાજો મુકીને પશ્ચીમના અર્થના રીવાજો મુકી કરી રહ્યા છે.

ધાનામાં લગ્નની બે પદ્ધતિઓ છે એક એ છે કે સામાજિક કાયદા મુજબ પૈસા અને દારૂની બાટેલ ઉપર લગ્ન નક્કી કરવામાં આવે છે અને બીજી વિધી એ ખ્રીસ્તી વિધી છે. એમ જણાય છે કે વધુને વધુ ધાનાના લોકો ખ્રીસ્તી વિધીને અપનાવી રહ્યા છે.

શ્રી બી. ડી. ચાવડા

કેપટાઇનના જાણીતા પત્ની અને આ સંસ્થાના એક ટ્રસ્ટી શ્રી. બી. ડી.

યુવક સંઘ કમ્પાલાએ ચોજેલ મશાયરો

તા. ૨૮મી ફેબ્રુઆરીના યુવક સંઘ કમ્પાલાએ કવિયોના એક મુશાયરો યોજા તેની અનેકવિધ સાંસ્કૃતિક પ્રવૃત્તિઓમાં એક નવીન યશસ્વળીનો ઉમેરો કર્યો. ડેટલાક માનતા કે કમ્પાલાની જનતા રસદિન છે, પણ આ મુશાયરાએ પ્રતિભા કરારી કે કમ્પાલાની કહેવાતી રસદિન ધરામાં અનેક અજુદીક રસની સરવાણીઓ વહેતી હોય છે.

મોખાસાના ગીનિયા ડેલી મેલના તંત્રી મંડળમાં કામ કરતાં શ્રી જીવજી લાલ કવિ, અને મોખાસાની સાહિત્યિક પ્રવૃત્તિના મશાયરો શ્રી રામભાઈ ત્રિવેદીના આ મનના સમાચાર સાંપડતાં, યુવક સંઘના કાર્યકર શ્રી દાનિતલાલ મીસ્ત્રીએ એકા એક કવિયો નો મુશાયરો યોજા, જીવજીલાલ કવિનો લાજ લેવાની પ્રેરણા ઉદ્ભવી. પરીણમે મુશાયરોની જાહેરાત થઈ.

મુશાયરાનું પ્રમુખરયાન મુખાન્ડા

પ્રોવિન્સના એન્જીયોઇનલ આસિ. ઇન્સ્પેક્ટર શ્રી એલ. એમ. બદે લીધું હતું. શરૂઆતમાં કમ્પાલાના મહેમાન શ્રી જીવજીલાલ કવિએ, તેમની સ્વપ્ન-રચિત મુકતકો અને કાબ્યો વાંચી સંબળાવ્યાં. ત્યારબાદ આફ્રિકાના જાણીતા વાતોકાર શ્રી જીવજી નાપકે તેમની શાક્ષણિક ટપામાં તેમનો સ્વપ્ન-રચિત મુકતકો અને મજલો સંબળાવી જનતાને મંત્રમુગ્ધ બનાવી રસની ચટકોનો આરવાદ ચખાડ્યો. જેમ જેમ સમય વહેતો જતો હતો, તેમ તેમ રસની રમઝટ જામતી જતી હતી અને મુશાયરાનું વાતાવરણ ખંધાતું જતું હતું ત્યારબાદ વારાફરતી શ્રી પુરપોતમ મોખાણી, શ્રી રસમીકાન્ત મેટલીયા, શ્રી દેવે અને યુવકસંઘ કમ્પાલાના જીવજી પ્રમુખ શ્રી રમેશ ઠાકરે જનતાને રસમાં તરબોળ બનાવી દારૂનાં મોળાં ઉઠાવ્યાં. યુવકસંઘ કમ્પાલાના ચાલુ પ્રમુખ અને કરવાલા

શુભ પ્રસંગો માટે ભેટ!

સ્ત્રીઓ અને પુરૂષો માટે

ઘડિયાળ!

૧૭, ૨૧ અને ૨૫ જ્યુલિનાં ઓટોમેટીક કેલેન્ડર.

- * રોમર
- * રોટરી
- * લેન્ડો
- * રસર

વિગેરે દરેક જાતનાં ઘડિયાળ.

ઉપરાંત પુરૂષોનાં શટ સુટ, પાયજામા વિ. તેમજ બાળકોનાં કપડાં,

હોલસેલ ભાવે મળશે

બોક્સ ૫૬૮૮, ફોન : ૮૩૫-૨૬૦૧.

વલ્લભભાઈ બી. પટેલની કું.

૪૪, મારકેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

ઉભસની પહેલા

અમૃતલાલ નાગર

કાઇના ચાલવાનો અવાજ આવે છે. અને તે રેલ પર ડાખલ થાય છે.

ઉત્તિહાસ—ઉભસની પહેલા—અધિકાર... પશુ અધિકારમાં પશુ એક દુનીયા વસે છે. અને જીવન પશુ છે. મનની શક્તિને જેમ પ્રકાશમાં વિકાર અને નિર્વિકારીતા અનુભવ છે તેમજ અધિકારમાં પશુ અનુભવે છે. મનનું સંબંધ પ્રતિપલ પોતાની કથા રચે છે. આ કથાની કડીઓ હોય છે અને એવી માનવ જીવનની અનંત કડીઓને શકળતી શૃંખળાને ઇતિહાસ કહેવામાં આવે છે.

હા! હું એજ ઇતિહાસ છું. યુગો થી માનવ જીવન સાથે ચાલતો ચાલતો પંથ કાણું છું. જીવન તો કડીક કડીક મનની રચગીતતા સાથે રચગીત થાય છે. પશુ હું ક્યારેય રચગીત નથી થતો. હું તો મનની રચગીતતાના પરિણામને સાથે લઈને આજળ વધુ છું એજ મારો અનુભવ મની રહે છે.

આ અનુભવ પુણ કામ આવે છે. ન્યારે ન્યારે અધિકાર હવાય છે ત્યારે હું એજ અનુભવની ભયોતિઓ વાળા દીપકને લઈને જીવનનો માર્ગ બતાવવા આજળ આવું છું. તે એવ તો ઠીક — ન્યેય—કદાચ પોતાના મનની વિવશતાને લીધે તો પશુ ઠીક—હું મારા પ્રકાશને લઈ આજળ વધવાઈ કઈ છું.

આજ પશુ અધિકાર છે. માનવ જીવન પોતાના મનની શક્તિને લીધે અટકી અટકી છે. હું અનુભવનો પ્રકાશ લઈ વધી રહ્યો છું. આ પ્રકાશમાં એક ધણી પુરાણી ભયોત પ્રકાશી રહી છે... પાંચ હજાર વર્ષ જુની. આ ભયોત માં જુવો... પેલા વૈશ્વવેના અધીશર, દુર સિંધુ દેશમાં જન્મ પામ્યાં જેને મોઢાં શબ્દોનો કાલો, મોહન જોડારા... ક્યારેક આ યુગોમાં પશુ જીવન હતું. માનવ મન પોતાપોતાના વિકારો લઈ તેમાં રમણ કરતું હતું, રમતું હતું, જીવતું હતું અને લટવું હતું.

એ નમરમાં એ શક્તિશાળીઓ હતાં એક જન્મત શોક ધનમાં મંત અને બીજાને જ્ઞાનમદ જે શિવ અને શક્તીને માથાથી પુળરી હતો. આ બંને મહો-પ્રતોમાં સનાને માટે હેડ લાગી. એક વાર એ શહેરની ધર્મ સભામાં પુળરી જ્ઞાનમદ બાપુ કરી રહ્યો હતો...

“સર્વ” નાથ થયો. મોઢાનો નાથ થયો, રત્ન મળી વશુધરાની અંગ રામ જેવી મોહક તમારી આ નમરી, નવ પ્રભાત થતાજ શીકકી પડી જશે. અને નાથ પામશે. ચરાચરોના સંચાલક

મનવાન શિવ અને મનવતી આલ શક્તી મારી વાણી પર ખીરાજી તમારું આ ભવિષ્ય કથી રહી છે, ભયગીત બનેા, નામરીક, આકારાના અલોચીક કોષ સાથે જડ બની ભવ, (સંગીતના સ્વરોમાં સેકડોમાન નીસાસા).

પુળરી—તમારો કાળ નજીક છે. તમારી આ ઉચી શિખરોવાળી મનન સુખીત અટારીઓ અગ્નીમાં ભષ્મ યજ્ઞને ધરતીની છાતીપર ફેંકેલા જેવી પડી રહેશે. તમે નહી દાઝેલા રહેા. તમારા આ સુતધાર શોક ધનમદ પશુ નહી રહે. તમારો પ્રિય કવી વિહાસ અને મહાન દાર્શનિક ઇતિહાસ પશુ નહી રહે. શિવ અને શક્તિ સર્વો પરી છે એજ અનાદી છે અનન્ત છે ખીજ બધાનો અંત આવશે.

ધનમદ—(બચમાં) અરે તમે પશુ નહી બચો? તો પછી નગરના નાથ નો શોક કાણુ કરશે? (ધણુના દારયનો અવાજ)

પુળરી—હું બચી જઈશ. આ નમરીનો શોક કરવા, કાળની ભષ્મને પરમપિતા અને જન્મ માતાની ચરણુ રજની જેમ. શિર પર ધારણુ કરી તમારી નમરીનો આ પુળરી જ્ઞાનમદ યુગો સુધી તમારો શોક કરતો જીવન વિતાવશે.

ઇતિહાસ—(હસીને) તો પછી ધનમદ શો શા માટે પુળરી! તમારો આ મિત્ર ઇતિહાસ પશુ તમારું મંત્રણ અને કુશળ કદીક કદીક આવી પુછી જશે, (હસે છે) અને વિશ્વાસ રાખીને પુળરી કે ઇતિહાસજ એક દિવસ તમારા આ આપશીત બધાં મુખ પરથી ધુળના લપેટા દુર કરી તમારી જડ સમાધીને નવ ચેતનનો લાભ કરાવશે. તમારી શરમ, તમારું પાપ, ઇતિહાસનો કર લામતાજ એક મર્વંબરી માથા બની જશે. મારાજ હાયમાં તમારો મોક્ષ છે તે યાદ રાખીને (હસે છે)

પુળરી—(જિરોજીત યજ્ઞને) હું જાણું છું કે, આજની આ પ્રવચન સભામાં તોફાન કરવાની આ મોહના ઠોણા કહેવાથી અમલમાં યુકાઇ રહી છે. મારી વિરૂદ્ધ એક ધડપન રચાઈ રહ્યું છે. પશુ પુળરી જ્ઞાનમદ કાઈ પશુ ધનવાનોની પડવા નથી કરતો.

એક અવાજ—આ કટાક્ષ કાણુપર યજ્ઞ રહ્યો છે? કાણુ તમારું અપમાન કરે છે.

ખીજો અવાજ—ભાઈઓ આ ધર્મનું રચાન છે. પુળરી જ્ઞાનમદ પાસે બધાજ—શ્રીમંત ગરીબ—સમાન છે. (અવાજો, બલે બલે પશુ પુળરીનું રચાન બધાથી જિન્ય છે. અનાદી કાળ

થી આપણા કુળનો એજ રીવાજ હતો અને હજુ પશુ એજ ચાલેશ.)

લોઢા—(પોકાર) એજ રીવાજ ચાલશે. એજ રીવાજ ચાલશે.

ધનમદ—સજ્જનો!

લોઢા—શાંત થાઓ બધા, શોક ધનમદજી બોલે છે.

ધનમદ—શક્તી માતા છે શિવ છે. એ સાચું, પશુ એ ઉપર આકાશ માં છે. એમની મૂર્તિઓ આપણી પાસે છે. આપણે એમની પૂજા કરીએ છીએ, તે દારા અમે તમારી પશુ પૂજા કરીએ છીએ. પશુ આ દુનીયા પર અમે ધનિશોજ રાજ કરીએ છીએ. આ જન્મજડ દુનીયાને સુવર્ણુ નમરી બનાવનાર અમેજ છીએ. આ અનંત રનોથી મહેલી પૃથ્વી અમારું ધન, અમારી છુદી અને આતુરી, અમાર બળ સાહસ અને કલા કોશલ્યથીજ યજ્ઞ છે.

અવાજો—ઠીક છે, અમે આ દુનીયા ને બનાવી છે.

પુળરી—નારિત અધર્મો.

ધનમદ—કોણુ કહે છે નારિતક? કાણુ કહે છે અધર્મો?

પુળરી—હું કહું છું ધનમદ. હું આદીશર અને આઘા શક્તિનો પુળરી જ્ઞાનમદ. ઈશ્વર પર અથવા રાખવા થી તમારું આ ધન અને વૈભવ નષ્ટ યજ્ઞ જશે.

ધનમદ—ધણું કહું જ્ઞાનમદ! બલે અમે નષ્ટ યજ્ઞ જતા પરવા નથી. પશુ તે પહેલા તમારો અધિકાર નષ્ટ થશે. લોઢા સાંભળો આજથી અમે એવી ધોપણુ કરીએ છીએ કે આ બધની પૂજા આજથી બંધ યજ્ઞ જાય.

પુળરી—અને હું એવી ધોપણુ કહું છું કે આવી પાપી પ્રચાર બંધ થવો જોઈએ (સભામાં બળભગાટ થાય છે હવે શું થશે? પુળરીની આગ્રા ન માનવાથી દેવતાઓ અપ્રસન્ન થશે? અમારો વિનાશ થશે? અને શોક ધનમદની આગ્રા નહી માનીએ તો અમારો વૈષાર રોજમાર બંધ થશે. અમારે ભુખે મરતું પડશે?)

ઇતિહાસ—આ બે મહાન બળવાન સત્તાધીશોના અવાજમાં મારો પશુ અવાજ સાંભળો. સમાજ માટે જ્ઞાન જોટલુંજ આવશ્યક છે કે જોટલું ધન, જ્ઞાન અને ધન સમાજ રૂપી રથના બે પેડા છે. પરંતુ જ્ઞાનમદ અને ધનમદ બંને વ્યક્તિમત સત્તાનો વિકાર છે. આ બંને મહાન શક્તિઓના સ્વામી છે, પરંતુ એમની શક્તિઓ સ્વાર્થના પંજમાં ફસાઇ હોવાથી સમાજને નાશની આઘમાં દેરી જાય છે.

જ્ઞાનમદ—ઇતિહાસ નરોતાસ જુઢો છે.

ધનમદ—ઇતિહાસ જુઢો છે. એને મારી નાખો (લોક અવાજ મારી નાખો મારી નાખો).

ઇતિહાસ—(હસીને) ઇતિહાસનો નાથ કોઈ નથી કરી શકતું એ અજર અમર અને ઉર્ધ્વ ગામી છે એ આજ થી તમારી સાથેનો સંબંધ સમાપ્ત કરે છે. તમે નહી રહેા, તમારો આ સોનાનો સંસાર પશુ નહી રહે. પરંતુ નમારા જ્ઞાન અને ધન વૈભવના અંડીયેરો સદા મારી સાથે રહેશે. અધિકાર રહીત માનવની ગ્રેમ ભાવના પશુ સદા મારી સાથેજ રહેશે.

(સભામાં અવાજો. ઇતિહાસને મારો એને દુર કરો ઇતિહાસ જુઢો છે).

ઇતિહાસ—કોઈએ મારી વાત ન સાંભળી તેથી હું નમરની બહાર આવી મથો તટરથ બાવે બંને મહાન મહોનમતો ની સત્તાપર હું વિચારું છું. ન્યારે એકવાર ધનમદની શક્તિથી હારી અમેજો પુળરી જ્ઞાનમદ ગંભીર બની વિચારતો હતો...

પુળરી—નહી પ્રકૃતિની વિરૂદ્ધ જવા નો મને અધિકાર નથી. જન્મમાતા આપજ સૂત્ર સંચાલન કરે છે.

અધિક—પરંતુ પુળરીજી જ્ઞાનના આપ પ્રખર સૂય જેવા હોવા છતાં અને અનંત અલૌકિક સિદ્ધિના સ્વામી હોવા છતાં પશુ આપ એક સાધારણુ તુચ્છ સંસારી જીવથી હારી જાય છે. એ વાત આપ માટે શોભા જનક નથી.

પુળરી—મની શકે છે પશુ દાર્શનિક ઇતિહાસની વાતો પર હું જોટલું વિચારું છું. જોટલોજ સત્યની પાસે જવું છું. ધનમદ અજ્ઞાનો છે, એ મોહ નથી મુકી શકતો પશુ જ્ઞાને તો પોતાના મઠથી નિર્વિકાર થવુંજ જોઈએ નહી તો વિનાશ સર્જાય.

અધિક—તો આ વિનાશના સર્જક અપજ બનેા એમ હું ઇચ્છું છું એજ મારી આકાંક્ષા છે. એજ વરદાન માગું છું. ધનમદના બધથી તમારા આ મઠમાં હવે કોઈ પૂજા કરવા નહી આવે. પ્રજા ભય અને ત્રાસથી વિવહળ છે લોઢા મને પુઝે છે શું ધનમદને પુળરી શિક્ષા નહી કરે.

(એક શિષ્ય હાંકતો હાંકતો પ્રવેશે છે અને પુળરીને નમ ન કરી).

શિષ્ય—આચાર્યજી બહુ અનર્થ થયો હવે તો ભુખે મરતું પડશે ધનમદના બધથી હવે કોઈ પશુ પુજા એ નથી આવતું.

અધિક—આ પેટુને સદા મોહનની જ ચીંતા હોય છે. જા અહીંથી આચાર્ય ચીંતનમાં છે.

શિષ્ય—મોટી મહા વિપત્તી... ઠીક (ભય ડું)

અધિક—આચાર્ય લોઢાપરના આપ ના મહીમાનો નાથ થશે ઇશ્વરી શક્તી પરથી લોઢાને વિશ્વાસ નાથ પામશે. આપ આપને માટે નહી તો ઇશ્વર માટે, સમાજ માટે, મારે માટે, ધનમદ સામે મોર્ચો મારો. હું આપને પાણું છું. (અતુસંવાન માટે જુઢો પાટુ ૧૩૭)

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાનો કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે સંતોષક વર્ણવું.

કેપીટન્સ બાલકની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

એ અને વિક્ટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુલ્લાપર - ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪

ટેલીગ્રામ : KAPITAN.

ધીરુબાઈ પી. નાયક

પુસ્તકોપર, યુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ડ

હીંદુસ્તાન અવર ટુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અવર જમીન માગે યુસાફરી કરવા પેર બેમાં અમારી મારફતે પુર્કોજ કરો.

ઈંગ્લીશ, આંગ, ગોરી, ફ્રેન્ચ, અસ્માત, પ્યેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતારાની આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લેયરન્સ સર્ટીફિકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો. પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી જાણતોમાં કોઈ પણ ક્ષી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ યુથયુગલ લાઈફ એસોસીએશન એન્ડ ગોરુહીયા અને ગોઈચાવર ઈન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,

Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

આંબા અબાક, લીલી અબાક, રતાબ અને સુરણની ગ્રાસમ ચાલુ છે. આદુ પેની ૮ રતલ, લસણુ શી. ૧-૩ રતલ.

પાપક નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

ક્યુરી અને ગ્રેવલી પાન બલર સાવ, પોસ્ટલ જુડી. બાર્કલી ગાલ યી. ૧૦-૬ લાંબી અને સ્કેવર બાર્કલી યી. ૧૧-૧ ડબલ.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને ઝિલ્લબન કેંગોના ગોરુરો ઉપર પુરવ ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ સ્લાવી મોકલવું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેલુમ જુટ, લાઈનીચરમ જુટ, ગોઈરોબ, હોરેસીમ એસ, સાઈક ગોઈ એફીસ ટેસ્ક, પુક ટેસ, ટેબલ, તાન કીફાલત કારે અવીરી સકરી. બંને પધારી લાભ લેવા મુકરી નાલ.

—ગોક્સ, ટેબલ અને કીચન હેરેચર—

ને હમારી દેખરેખ નીચે તઈચાર ધાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈચાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ અંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP. J'BURG.

PHONE 33-4691.

BOX 2526.

હીંદની મોટામાં મોટી વિમાની કમ્પની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઇન્ડીયા ઇન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમીટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ

રસ્તમજી બાલભાઈ રસ્તમજી

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન - નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા

માટે અમને મળો.

બધી જાતના વિમાઓ અમે ઉતારીએ છીએ.

પી. એ. બોક્સ ૧૬૧૦.

રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવનથ એવન્યુ, ડરબન.

ટેલીફોન:

ઓફીસ : ૨૫૮૪૫

રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.

ઉભસની પહેલા

(૧૩૫ પાનાનું અનુસંધાન)

પૂજારી—તયારનું અંધક હું મહા માતાની ઇચ્છા વિરૂદ્ધ મારી સત્તાનો પરિચય કરાવીશ—મહામાતાની સત્તાની સ્થાપના કરવા.
 અંધક—ધન્ય આચાર્ય ધન્ય આજ રાતના પ્રતિષ્ઠિત નામરીકા અને ધનવાનોની સામે આમજ...
 (મોહમાયાવીની દાસી પ્રવેશે છે)
 દાસી—દેવ, દાસી પ્રથામ કરે છે.
 પૂજારી—કાણ છે? શું બોલે છે?
 દાસી—એકાન્તમાં શોડીક વાતો કરવા છઠ્ઠું છું દેવ.
 પૂજારી—કે અંધક...
 અંધક—આચાર્ય જવું છું પણ હું આને ઝોળખું છું. (દાસીને) તું ધનમદની દાસી છે ને?
 દાસી—(ધીમેથી) ચુપ, બીનને પણ માન હામ છે. મહારાજ મારી આવવાની વાત શુપ્ત રખાય તો કાંઈક આપના ચરણોમાં નિવેદન કરવા છઠ્ઠું છું.
 પૂજારી—તું નિર્ભય છે. અંધક બહાર જા અને કોઈને અંદર આવવા ન દેતો.
 અંધક—આજા દેવ, (ભય છે).
 પૂજારી—કરો યા માટે આવ્યા છો?

દાસી—નાની શેઠાણીએ મને આપની સેવામાં મોકલી છે.
 પૂજારી—તમારી મોહમયી શેઠાણી પતીના શત્રુ પાસેથી શું છઠ્ઠે છે?
 દાસી—દેવ પ્રજ્ઞન યાજ તમારી દીવ્ય શક્તિ સામે બધાજ નત મસ્તક છે. કોઈજ શત્રુ નથી.
 પૂજારી—શકત તારા શેઠ ધનમદ. શિવાય...
 દાસી—એમને સુમતી આપો એજ મારી શેઠાણી છઠ્ઠે છે.
 પૂજારી—(સત્તા ભયો અવાજે) માતા નો પૂજારી આવી વાતો નથી સમજ તો ચોખ્ખુ મોલ શા માટે આવી છે?
 દાસી—(ભયભીત) દેવ આપ સર્વજ્ઞ છે. મારી નાની શેઠાણી મોહમયી પોતાના પતિપર પોતાની પૂર્ણ સત્તા છઠ્ઠે છે. આમ વશિકરણ સિદ્ધિ તેમને આપો.
 પૂજારી—(હસીને) માતા મોહમયી છે. દાસી તું એક કામ કર.
 દાસી—આજા પ્રભુ.
 પૂજારી—મોહમયીને દમણીજ અહી લખને આવ. આજ એવો યોગ છે

કે ઇચ્છા કરવાથી તરતજ એને બધું મળશે.
 દાસી—(સંકોચ સાથે) પણ પ્રભુ એ કેમ બને...
 પૂજારી—(આજા કરતા) મોહમયીને લજ્જ નહીં આવ. ધનમદ આજની રાત બહાર રહેવાનો છે. તારી શેઠાણીની બંધી ઇચ્છા પૂર્ણ થશે. જા
 દાસી—(નમન કરીને) નેવી આજા પ્રભુ (ભય છે).
 પૂજારી—(કુર હસીને) માતા અંધા તારી ઇચ્છા પૂર્ણ યાજ શિવ એકવાર ફરી પ્રત્યવૃત્ત્ય કરો. (અંધક પ્રવેશે છે) અંધક, મંદીરમાં મહાપૂજની તક્યારીઓ કર આજે ધનમદને ધરમાં અને બહાર બંને ક્ષેત્રમાં પરભય થશે (સંગીત)—(અશ્વર)

શ્રી સુરત હિંદુ એસોસીએશન
 ૧૪૧ પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ,
 બોક્સ ૧૭૪૭, ડરબન.
 વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ
 ઉપરોક્ત સંસ્થાની વાર્ષિક જનરલ મીટીંગ તા. ૧૨-૪-૧૯૫૯ના રવિવાર બપોરના ૩-૩૦ વાગે વિઠેટોરીયા સ્ટ્રીટ વાળા હોલમાં નીચે જણાવેલા કામકાજ માટે મળશે. તે વેળાસર સર્વે સભાસદોને હાજર રહેવા વિનંતિ છે.
 (૧) મીનીટસ.
 (૨) મંત્રીનો રીપોર્ટ.
 (૩) ખજાનચીનો રીપોર્ટ.
 (૪) એક્ઝિસીટીવ સુટાણી.
 (૫) પરચુરણ.
 મંત્રી : શ્રી સુરત હિંદુ એસોસીએશન.
 કયાળજી છીખાલાજી.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ
 નવ નવનાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાલ કાપડ, ઓઝો બાળકો અને પુરૂષો માટે શ્રેષ્ઠ નવના લુલન જર્સી, પુલોવર, કારડીગનસ અને બચ્ચાઓ માટે—બ્લુઝ, બીબ્સ, પ્લેન્કેટસ, શોલ્સ; નેપથીન્સ વિગેરે.
 ફરેકે નવના માલ માટે તપાસ કરવા બહામણ.
 ૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, બેંકાનીસબર્ગ.
 ફોન : ૮૩૫-૬૭૮૬ — બોક્સ ૧૫૪૯.

પુશ બબર !

તમારા ખર્ચેલા પૈસાનું પુરૂવવતર મેળવો. દેશમાંથી આવો કે દરિયાપારથી, ફરવા માટે આવો કે બીજાને સ અર્થે, પણ દરબાન આવવાનું બને તો ઉમંગ ભેર ચાલ્યા આવો.

પણુ ક્યાં ?

નામ અને શરનામું તમારી ડાયરીમાં લખી રાખો

માઉન્ટ એવરેસ્ટ વેજેટેરીયન લોન્જ

૧૨૬-૧૨૮ પ્રીન્સ એડવર્ડ સ્ટ્રીટ, — ડરબન. — ફોન : ૬૭૫૭૧.

કારણ

આ એક એવું સ્થળ છે કે જ્યાં સ્વચ્છતા, સુઘડતા, સુખ્યવસ્થા અને આરામના દર્શન થાય છે અને જ્યાંથી સ્ટેશન બબર, અંદર નજીક પડે છે જેથી સમયનો ખચાવ અને હરવા ફરવામાં મોજ આવે છે ?

- (૧) બહાર ગામ કે પરદેશથી આવનાર પેસેન્જરો માટે અગાઉથી બબર આપશે તો રહેવા સુધા માટે રીઝર્વેશન થઇ શકશે.
- (૨) ભોજનના પ્રબંધપર ભત્તિ દેખરેખ રખાય છે.
- (૩) લગ્ન અને તહેવારો માટે ફરેકે નવનાની સ્વાદિષ્ટ, સાત્વીક મીઠાઇ શુદ્ધ ધીમાંજ બનાવીએ છીએ.
- (૪) બહાર ગામના એકંદરે પર પુરતું ધ્યાન આપવામાં આવે છે. એક વખત ઓડર આપી ખાત્રી કરવા બહામણ છે.

ઈસ્ટ આફ્રિકાનો પત્ર

(આમારા ખાસ અખરપત્રી તરફથી)

૩૦-૩-૧૯૫૯.

અમે બધા આફ્રિકન છીએ

ટાંબાનીકાના મવનરે ટાંબાનીકા માટે બંધારણીય સુધારાની દરખાસ્તો બહાર કરતાં ધારાસભામાં જે બાંધકાર્ય કર્યું હતું, તે ઉપર અમારો ચાલતા વિરુદ્ધ પક્ષ તરફથી નોર્થન પ્રોવીન્સના સભ્ય મી. ડેરેક પ્રાયસને બંધાવ્યું હતું કે અમે જે બંધારણીય દરખાસ્તો સાથે સંમત છીએ, તેથી ના. મવનરે જે દરખાસ્તો રજૂ કરતાં પાંચ ખીન સરકારી પ્રધાનોના ને રીતનો હલ્લેખ કર્યો છે તે પરત્વે અમે દીલ્હીની વ્યક્ત કરીએ છીએ. પાંચ ખીન-સરકારી પ્રધાનો રાખવાની વાત અમને માન્ય છે પણ તેમાં ૩ આફ્રિકનો, ૧ એશીયન અને ૧ યુરોપીયન જે રીતે ને ભતિએદ રાખવામાં આવ્યો છે તે સામે અમારો વિરોધ છે. ના. મવનરે આ રીતે જુદી જુદી ભતિઓના ભાગ પાકવા ઉપર શા માટે નબર રાખી છે તે અમે સમજી શકતા નથી કારણ અહીં અમે કોઈ આફ્રિકન નથી. કોઈ એશીયન નથી કે કોઈ યુરોપીયન નથી. પણ બધા જ ટાંબાનીકીયન છીએ.

ગોરી ગુલામી પ્રથા

ટાનારીવર ઉપર હોલા ઇરીગેશનની ચોજના અંગે ચાલતા બોધકામમાં

મજુરી કરવા માટે માટે અટકાયતી દેહીઓને કામે લગાડવામાં આવ્યા હતા. તેમાંના અભિયાર અટકાયતી મજુરોએ ત્યાં લાવવામાં આવતી પાણી ની માટીમાંથી પાણી પીધું તેને પરિણામે તે મરી ગયા એમ બહાર કરવા માં આવતાં આ બાબતમાં મોખાસા ખાતે ડોરોનર સમક્ષ તપાસ ચાલુ થઈ.

તેમાં ચોક્કસ પેથોલોજીસ્ટ ડો. રોગોફે ડોરોનર મી. ગોડીને બંધાવ્યું કે મરી અચેલાઓમાંથી ચાર બંધાવ્યું મેં પોસ્ટ મોરટમ કર્યું હતું તેમાં મને બંધાવ્યું કે માર પડવાને કારણે તેમનું મોત થયું છે. મેં તેમના ઘરીર તપાસમાં દર્તા તે જોઇ મને લાગ્યું કે તેમને માર મારવામાં આવ્યો હતો. તેમાંના બેના ફેફસાં ઉપર અસર થઈ હતી. માર પડવાથી તેમ ઉપરનું બંધાવ્યું ટુટી જવાથી અને સંખ્યા બંધ ઉઠરમાં પડવાથી આ થયું હોયું જોઈએ.

સરકારી ડેપુટી મી. નોરમન કમ્મિસે પોતાની જુલાનીમાં બંધાવ્યું હતું કે જે પાણીમાં તથા મરજી પામેલાઓના ઘરોમાં ઝેરનું કોઈ પક્ષ ચિન્હ મેં જોયું નથી.

પરચુરણ

—કેનીયાની ધારાસભામાં ૩૧ માર્ચ ૧૯૫૯ના તરફથી પુલોએલા સલાહના બંધાવ્યું સરકાર તરફથી બંધાવવામાં આવ્યું હતું કે, ૧ જુલાઈ ૧૯૫૭થી ૩૧ ડીસેમ્બર ૧૯૫૮ સુધીના દોઢ વર્ષ દરમ્યાન યુરોપીયનો ઉપર આફ્રિકનો તરફથી ૭૫ હુમલા થયા હતા. આમાં ૧૦ હુમલાથી મંબીર ઇળ થઈ હતી અમર પરિણામ મોતમાં આવ્યું હતું. હુમલા અંગે પકડાએલા ૭૫ કેસમાંથી ૫૧ પુરવાર થયા હતા અને ૭૦ માણસોને સજા થઈ હતી.

—સંરમાન ખાતાવાળા લોડર્સ પર્થ તા. ૫મીના વીમાનમાં નેરોબી આવી પહોંચ્યા છે. અને પુર્વ આફ્રિકાના પ્રદેશોની સુલાકાત લેવાનું ન્યાસાલેન્ડને કારણે મયા મદિને મુક્તલી રખાએલ તે હવે અમલમાં મુકાયું છે. કેનીયા માટેના લેનોક્સ બોધક બંધારણ બાબતમાં સંરમાન મંત્રી મી. લેનોક્સ બોધકને મળવા કેનીયાની ધારાસભાના

સભ્યોનું ને ડેલીગેશન ચાલુ માસની આખર સુધીમાં લંડન જનાર છે જે ડેલીગેશનના સભ્યોને લોડર્સ પર્થ સોમવારે નેરોબીમાં મળશે. આ સુલાકાત અને વાટાઘાટ નેરોબીમાં પાલેમન્ટ ઓફીસમાં થશે.

—સોલિયેટ રચિયાના ત્રીજા સ્પુટનીકે ચાર હજાર વાર વૃથીને પ્રદર્શીયા ફેબ્રુઆરી તા. ૨૭ સુધીમાં કપોનું સોલિયેટ માહીતી ખાતું બંધાવે છે. આ ચકાવો લગભગ ૧૧૫,૦૦૦,૦૦૦ માઇલ થાય.

—લાનાના ખીન આઝાદ દીને રશીયા માં એક સભા ભરાઈ હતી. સોલિયેટ ના આફ્રો-એશિયન કમીટીના સભ્ય મી. મજુરોવે લાનાના ભોંકાને શુભેચ્છા પાઠવતાં બંધાવ્યું હતું કે, અમે આફ્રિકા ખંડને આઝાદ જેવાને પ્રથમ ઇરોબર છીએ."

સામાજિક અખરો

આખર સ્વીકાર :

ઇલપતરામ ડેચવણ,
જોડાનીસભ્ય પા. ૧-૧-૦
મો. અ;ર. પરેલ,
જોડાનીસભ્ય પા. ૨-૨-૦
નારજીદાસ નેગી,
પીરામીડ પા. ૧-૧-૦
દયાળભાઈ નારજીદાઈ,
કુમરકોડાઈ પા. ૧-૧-૦

લગ્ન :

પીરામીડ નિવાસી ભાઈશી નારજીદાસ જોડાના પુત્રી મી. સરસવતી મહેનના શુભ લગ્ન કુમરકોડાઈ પા. નીવાસી દયાળભાઈ નારજીદાઈના ભાઈ શ્રી મગનલાલ સાથે રવિવાર તા. ૨૯-૩-૫૯ પીરામીડ મુકામે થયા હતા. અનેક શુભેચ્છાના આશિષો સાથે લગ્ન વધી સારી રીતે પાર પડ્યા હતાં તે માટે બંને પક્ષે આભાર માન્યો હતો. આ શુભ પ્રસંગે પ્રુથાશીની બેટી બંને પક્ષે ટેલેવીક સંસ્થાએ કરી હતી.

શ્રી ડાં. પ્ર. એસોસીએશન અને ૧૯૫૯નું વાર્ષિક સંમેલન

ઉપરોક્ત મંડળનું ૩૯મું વાર્ષિક સંમેલન તા. ૧૨ એપ્રિલ ૧૯૫૯ને રવિવારે અખરો ૧-૧૫ કલાકે જોડાનીસભ્યમાં ૫૦ ફોફસ રટીટ ઉપર આવેલા ગાંધી હોલમાં શ્રી સુખાભાઈ કાળીદાસ ના પ્રમુખપદે મળ્યો.

વિષય વિચારણી સમિતિ તારીખ ૧૧-૪-૫૯ને રાનિવારે સાંજે ૫-૩૦ કલાકે ૩૨ વેરટ રટીટ ઉપર આવેલા મારતાર મેનશન્સ શ્રીરામજી મંદીરના હોલમાં મળશે તે પહેલાં સભ્યો તરફથી આવનાર ઠરાવોની લેખીત દરખાસ્ત મંત્રીને મળી જવી જોઈશે. આ બંને પ્રસંગોએ સૌ કોઈ યાતિ જ નો ને પધારવા અમારું આગ્રહ બધું આમંત્રણ છે. સંમેલન પ્રસંગે રચાનિક આશ્રમ ના વિદ્યાર્થીઓ તરફથી તેમજ જોડાનીસભ્યમાંની બાળા તરફથી મનોરંજન કાર્યક્રમ રજૂ કરાશે.

સંમેલન કામકાજ : (૧) માનીટ તથા મંત્રીને રિપોર્ટ, (૨) હિસાબની રજુઆત, (૩) ઠરાવો (૪) સુટથી, (૫) પરચુરણ.

લી. દર્શનાભિલાષી સેવકો,
વિવ્યવહાય રતનજી મીસી,
(મંત્રી શ્રી ડાં. પ્ર. અ.)
મોહનલાલ પ્રેમાભાઈ,
(સ્વામત પ્રમુખ)
ધીરજલાલ નાથુભાઈ,
(સ્વામત મંત્રી)

વિનિત જોડણી કોશ

(અજરાતી ડુ જનરાતી ડીકચનરી.)
અજરાત વિદ્યાપીઠનો - કોમ્પ ૧૮/૯
મળવાનું ઠેકાણું : આ જોશીસ
'Indian Opinion'
P. Bag, Durban, Natal.

શ્રી ગાંધી ભારત વિ
જોડાનીસભ્ય,
(શ્રી ડાં. ડિં. સે. સમાજ સંઘ
વાર્ષિક મહોત્સવ
સને ૧૯૫૯

તા. ૧૮-૪-૫૯ શની
સાંજે ૭ વાગે

સ્થળ : સીટી હોલ

જોડાનીસભ્ય

દર વર્ષે પ્રમાણે શ્રી ગાંધી વિદ્યાલયનો વાર્ષિક મહોત્સવ તા. ૪-૫૯ને રાનિવારે સાંજે ૭ વાગે જોડાનીસભ્યમાં રાખવામાં આવ્યો છે. જેમાં શાળાના બાળકો, ગીત, ગરબા, દુત્પ, સંવાદ, પ્રભુભિનપગીત, વગેરે ઉપરાંત રસથી ભરપુર એક સામાજિક ને "કમના ફેલો" રાખવામાં આવી

આ ઉપરાંત ઘો ૭ તથા ૮માં પાઠ્ય શિક્ષણ વિદ્યાર્થીઓને સર્ટીફિકેટ અથવા અધિકારીઓમાં પ્રથમ ત્રણ સુધી પસાર થએલાં બાળકોને ધનામો આપવામાં આવશે.

આ ઉત્સવમાં ભાગ લઈ બાળકો ઉત્સાહને ઉત્તેજન આપવા સર્વ વાલી તથા જોડાણીમાં રસ લેનાર ભાઈ નોને આગ્રહ પુર્વક વિનંતી છે.

જોડાનીસભ્યમાં ૩૧ માર્ચ ૧૯૫૯ના તરફથી પુલોએલા સલાહના બંધાવ્યું સરકાર તરફથી બંધાવવામાં આવ્યું હતું કે, ૧ જુલાઈ ૧૯૫૭થી ૩૧ ડીસેમ્બર ૧૯૫૮ સુધીના દોઢ વર્ષ દરમ્યાન યુરોપીયનો ઉપર આફ્રિકનો તરફથી ૭૫ હુમલા થયા હતા. આમાં ૧૦ હુમલાથી મંબીર ઇળ થઈ હતી અમર પરિણામ મોતમાં આવ્યું હતું. હુમલા અંગે પકડાએલા ૭૫ કેસમાંથી ૫૧ પુરવાર થયા હતા અને ૭૦ માણસોને સજા થઈ હતી.

પ્રવેશકાક મળવાનું સ્થળ :

ગાંધી હોલ,
૫૦ ફોફસ રટીટ,
જોડાનીસભ્ય.
દિન : ૩૩૦૨૨૨.

લી. નરસિંહલાલ પર
દલવાડીઆ, (પ્ર
ઠાટુભાઈ છીઆ
(મંત્રી)
લલ્લુભાઈ પી.
શાળા સમિતિ (ખબન
ઠાટુભાઈ ન મ
(મિન્સીપાલ)

હિંદનો પત્ર

(અમારા અખરપત્ર તરફથી) ૨૬-૩-૫૯.

બાળકોને ઝેરી ઈન્જેક્શનો અપાય છે

શાળામાં બાળકોને ઝેરનાં ઈન્જેક્શનો અપાય છે અને ઝેરનાથી ડેટલાક બાળકો મરણ પામ્યાં છે એવી જોરજોરથી અફવા દિલ્હીમાં ફેલાઈ છે અને તેને પરિણામે લગભગ બે લાખ વિદ્યાર્થીઓ શાળામાં હાજરી આપતાં નથી. આથી આહોસો નેટલી શાળા ઝાના સત્તાધીશો તથા દિલ્હી સુધારાઈ માટે એક જાળી સમરથા ઉભી થઈ છે. આ અફવા પાટનમરમાં વાણવેગે પ્રસરી હોવાને કારણે વિદ્યાર્થીઓના વાલીઓ આવીને શાળામાંથી પોતાનાં બાળકોને ઘેર લઈ જાય છે. આ અફવાને પરિણામે સુધારાઈએ બાળકોને અપાતાં ડિપ્રિયરિયા વિરોધી ઈન્જેક્શનો અપવાતું અંધ કરી દીધું છે. શાળાના મુખ્ય શિક્ષકોએ આ અફવા તદ્દન ખોટી હોવાની અપીલ બહાર પાડી છે.

અફવાહાવાદમાં પણ આવી જ અવા ઉડતા ડેટલાક અખબીત મા-પાયોએ પોતાનાં બાળકોને શાળાઓમાંથી પાછાં ખેલાવી લીધા હતાં.

યાજ્ઞિક એકરાર કરે છે

સૌરાષ્ટ્ર મહાગુજરાત પરિષદમાં બાધક્ય કરતાં શ્રી ઇન્દુલાલ યાજ્ઞિકે જણાવ્યું કે, હું દુઃખ સાથે કહી શકું છું કે ગુજરાતમાં આશા અને ઉમંગ તુટી પડ્યાં છે. ખાંભી-સત્યાગ્રહ તુટી પડવાની અણી ઉપર છે. દિલાખી રાજ્ય તોડવાની હિલચાલ હવે છેલ્લાં ડયકાં બરી રહી છે એ હિલચાલના મત્સ્ય સાથે આપણું પણ મત્સ્ય છે.

“ખાંભી સત્યાગ્રહ ચાલુ રાખવો એ મારી પ્રતિજ્ઞાનો સવાલ છે, તમારી પ્રતિજ્ઞાનો સવાલ છે, જનતા પરિષદની પ્રતિજ્ઞાનો સવાલ છે. સત્યાગ્રહ ચાલુ રહેશે તો મારી દસ્તી રહેશે અને મારી આખર રહેશે. એ જો ચાલુ નહિ રહેશે તો મારી આખર ધુળમાં મળશે અને આપણી રાજકીય યુરોહો અર્થજ નશે.

“મ હા ગુર્જરીની હાકલ તમારે સાલગળવી જોઈએ. આજ સુધીમાં સત્યાગ્રહમાં તમે માત્ર ૩૫ જ બાઈઓ અને ૬ બહેનો આપ્યાં છે. આ શોભા ખબુ નાનો છે.

વધુમાં યાજ્ઞિકે જણાવ્યું કે આજ સુધીનો સત્યાગ્રહનો હીસાબ અમે ખરાખર સાચવી નથી શક્યા એ હું ધરમ સાથે કહી શકું છું. પણ

છતાંએ સત્યાગ્રહ ચાલુ રાખવા નાથા અને સ્વયંસેવકોની અમારે ઘણી જરૂર છે. એકારો ઘણા છે. એ એકારોને નાથા આપી જેલમાં મોકલી શકાય છે.

મથુરાના દ્વારકાધીશના મંદીર માંથી ગુમ થયેલું ઝવેરાત પકડાયું

શિખોમલ હરિચરણદાસ નામના એક માણસે ૨૦ હજાર રૂ.ની કીમતનું ઝવેરાત કાનપુરના કનેયાલાલ ઘાટા વાળાને વેચવાનો પ્રયાસ કરતાં જયપુર અને આગ્રાની છુપી પોલીસે તેની ધર-પકડ કરી ચાળીસ હજાર રૂપિયાનું ઝવેરાત એની પાસેથી કબજે લીધું હતું. પોલીસની એવી માન્યતા છે કે આ ઝવેરાત મથુરાના દ્વારકાધીશના મંદીરમાંથી ગુમ થયેલા ૯૯ લાખ રૂપિયાના ઝવેરાતનો એક ભાગ છે. શિખોમલ આ ચોરીનો મુખ્ય આરોપી હોવાની પોલીસને શંકા છે.

તુરકેઆમ ભારતનું જ છે

વડા પ્રધાન શ્રી જવાહરલાલ નહેરૂએ મોકલનામાં ફરી એકવાર જાહેર કયું હતું કે પુર્વ સરહદે આવેલું તુરકેઆમ ભારતનું છે, ભારત આ પ્રશ્નનો પાકી-સ્તાત સાથે શાંતિપૂર્વક ઉકેલ આણવો પ્રયાસ કરી કહ્યું છે. એ સિવાય નો બીજો માર્ગ લક્ષ્મી પગલાંનો છે, પણ અમે અને ત્યાં સુધી એને ટાળવાનો પ્રયાસ કરી રહ્યા છીએ.

એક પ્રશ્નનો જવાબ આપતાં શ્રી નહેરૂએ ઉપર મુજબ જણાવ્યું હતું. બીજા પ્રશ્નનો જવાબમાં શ્રી નહેરૂએ જણાવ્યું હતું કે તુરકેઆમ ભારતનું હોવાનું પાકીસ્તાને સ્વીકાર્યું છે, આમ છતાં તે એનો કબજો હોડતું નથી કારણ કે તેનું એમ માનવું છે કે પાચરિયાના જમલ વિસ્તારના પાકી-સ્તાનની માલીકીના ડેટલાક ભાગ પર ભારતનો કબજો છે. આ અંગે ભારતે પાકીસ્તાનને જણાવ્યું છે કે પાચરિયાનો જમલ વિસ્તારમાં ડેટલો ભાગ પાકીસ્તાનનો છે ને ડેટલો ભાગ ભારતનો છે, તે નક્કી કરવા માટે ભારત તકષાર છે.

ખુવારી ટાળવાની ઈચ્છા હતી

મુખ્ય સરકારના મુખ્ય પ્રધાન શ્રી વાઈ. બી. ચંદ્રાણી કહ્યું હતું કે ત્રણ વર્ષના ઓગસ્ટ માસની અઠમી તારીખે

અમદાવાદમાં ચર્ચિત સમારકનું બાંધકામ કરવાની બાબત, અમદાવાદના જીલ્લા મેજિસ્ટ્રેટની મુનસફી ઉપર ઉપર હોડવા પાછળનું ખયે માનવ જીવનનું મુલ્ય હતું.

અમદાવાદના ગોળાખારની તપાસ માટે નિમાયેલા જરૂરીસ ડેટવાલ પંચ સમક્ષ જીલ્લાની આપતા મુખ્ય પ્રધાન શ્રી ચંદ્રાણી ઉપર મુજબ કહ્યું હતું કે વધુમાં તેઓએ જણાવ્યું કે મને લાગ્યું હતું કે ચર્ચિત સમારકની રચના ચતી અટકાવવામાં આવશે તો મારે રક્ત-પાત થશે અને અનેક માનવીઓ જીવન ગુમાવશે. મારે તે અટકાવવું હતું. આથી એક વિકલ્પ રચો હતો. કે જલ્લા મેજિસ્ટ્રેટની મુનસફી પર ચર્ચિત સમારકની રચના હોડવી; જે એમને લાગે કે સરકારે મોડું છે અને ટાળું આક્રમણખોર છે તો પાછળથી સમારકને ખસોડવું.

હુનીયાને પ્રવાસે જનાર પ્રતિનિધિમંડળ

છેલ્લા ડેટલાક સમયથી ભારતની ઘટની જતી નિકાસોનો પ્રશ્ન અંગીર બન્યો છે અને ભારત કમ કરીને વિશ્વનાં બનરોમાં પોતાની અત્યારની નિકાસો જાળવી રાખે તે બીજી નવી બનરો માટે નિકાસ મેળવે તેની ગંભીર વિચારણા ચાલી રહી છે.

આ માટે લગભગ વિશ્વના તમામ મુખ્ય દેશોનો પ્રવાસ કરી આ પ્રશ્નનો અભ્યાસ કરવા માટે એક ખાસ પ્રતિ-નિધિ મંડળ જણાવતા ઉલોમપતિઓ અને નિકાસકારોનું મોકલવા ભારત સરકારે લાંબા જમત પહેલાં પોતાનો નિષ્કર્ષ જાહેર કર્યો હતો. તે મુજબ તા. ૨૬મીના એક મંડળ ટોકોયો જવા ઉપડી ગયું છે.

આ મંડળના નેતા જણાવતા ઉલોમ પાત શ્રી રૂઢા છે અને મંત્રી તરીકે શ્રી પી. ચેન્સલરાવ રહેશે. ઉપરાંત વડોદરાના જણાવતા શ્રી રમણભાઈ અમીન, અને બીજાઓ લાલા ભરત-રામ, શ્રી કે. કે. અરુણાચલમ, શ્રી અબ્દુલ વહીદ, શ્રી આર. વી. ઇચ્છરન, શ્રી એ. નમાપતન, શ્રી જી. એ. બારનેશ વગેરે છે.

અમેરીકા, કનેડા અને યુરોપના દેશોનો પ્રવાસ આ મંડળ કરશે.

વિનોબાભાવે કાશ્મીરની સુલાકાતે

સર્વોદય પ્રવૃત્તિના મેવડી આચાર્ય વિનોબાભાવે આવતા એ મહિનામાં કાશ્મીરની સુલાકાતે જવાના છે. કાશ્મીરમાં તેમનું બન્ય સ્વામત કરવા કાશ્મીરની સરકારે સદરે રીયાસત કરણસીલના પ્રમુખપદે આઠ સબોની એક ખાસ સમીતી નીમી છે તેમાં કાશ્મીરના વડા પ્રધાન બક્ષી શુલામમહમદ પણ છે, તથા ડોમરા મેવડી પણ છે.

ઉપ-પ્રમુખે સોવિયેટ પ્રતિ-નિધિમંડળને આવકાર્યા

ભારતના ઉપ-પ્રમુખ શ્રી રાધાકૃષ્ણન ને ડોઈના પ્રવાસે આવેલા સોવિયેટ પ્રતિનિધિ મંડળના માનમાં એક મોજન સમારકન ન્યુદિલ્હીમાં મોડવો હતો. તેમને આવકારતાં ઉપ-પ્રમુખે જણાવ્યું કે, “મારી સરકાર અને લોકો વતી સોવિયેટથી આવેલા અમારા મિત્રોને આવકારતા મને આનંદ થાય છે. ચાલીસ કરતાં જરાક વધુ વર્ષોમાં રશિયાએ જે પ્રગતિ કરી છે તેની નોંધ અમે ઘણા આશ્ચર્ય સાથે લીધી છે. ટેકનીકલ અને વિજ્ઞાનમાં રશિયા ફુનીયામાં પ્રથમ સ્થાન મેળવે છે.

“મેં જે વર્ષ કરતા પણ વધુ સમય રશિયામાં આજ્યો છે. ત્યારે મે લોકોનું જીવન ધોરણ ઉચ્ચ આવવું જોયું છે. અમે પણ અમારા દેશનું જીવન ધોરણ ઉચ્ચ લાવવા મથી રહ્યા છીએ. અને તેમાં રશિયાએ અમને ટેકનીકલ અને વિજ્ઞાનીક ઘણી સાહય આપી છે.

“શાંતી એ ડેટલાક પણ જમતમાં આવકાર પાત્ર છે. સમસ્ત ફુનીયાની માનવજાત આજે શાંતીની અખના કરે છે. તેમ જતાં આજે જે મહા બળો પોતાના વિપુલ નારાકારક શક્તિ ના બળવડે એક બીજાની સામે મોરચો માંડી ઉભા છે. આપણી સામાન્ય વિવેક ધુલ્કી આપણને કહે છે કે યુદ્ધ એ માંડ પણ છે.

“અમને હર્ષ થાય છે કે રશિયા આ બીના સમજે છે અને સંધી માટે તે આગળ વધે છે.”

સોવિયેટના પ્રતિનિધિ મંડળના નેતા મી. એન્ડર્યુવએ જણાવ્યું કે, ડોઈ સાથે અમે અમારી મૈત્રીની માંઠ વધુ બળવત્તર કરવા ઇચ્છીએ છીએ. જે રાજ્યપુષ્ક સોવિયેટ અને ડોઈ વચ્ચે ખાદો સંબંધ માનવતાના હીત અને શાંતી માટે વધારી રહ્યા છે તેમને અમે નમન કરીએ છીએ. તે છે તમારા વડા પ્રધાન નહેરૂ, તેમજ આજના અમારા વજમાન સર રાધાકૃષ્ણન પણ એમા ઘણો મોટો ફાળો આપે છે.”

હુકાન વેચવાની છે

મારકેટ સ્ટ્રીટ અને કોર્ટ સ્ટ્રીટનાં પુણ્યામાં કૈરનરની મોડા વીન્ડોની વજા જ મોકાની ટ્રેપરીની હુકાન વેચવાની છે. વધુ જાણ માટે નીચેના અડ્રેસે આવીને મળો, અથવા ટેલીફોન કરો, અથવા તો પત્ર વહેવાર કરો.

49 Market Street,
P. O. Box 8547,
JOHANNESBURG.
Telephone 33-8351.

બી-આઇ

મુખ્ય કરાંચી અને ઇસ્ટ
આફ્રીકાના બંદરો વચ્ચે
મુસાફરી કરે છે.

સ્ટીમર કરંબ ૩૦મી એપ્રિલ ૧૯૫૯ના આવશે અને
કરાંચી થઇ મુખ્ય જવા પમી એ ૧૯૫૯ના ઉપરશે.

મુખ્ય અથવા કરાંચીનું બાહુ.

ફર્સ્ટ ક્લાસ	એક	એરાક	વગર	પા. ૬૨-૦-૦
સેકન્ડ ક્લાસ	"	"	"	પા. ૯૦-૧૫-૦
થર્ડ ક્લાસ	"	"	"	પા. ૩૧-૧૦-૦

ગ્રાઈનરી

સ્પેશીયલ

નોન-વેલ્ટેરીયન	પા. ૪-૧૩-૦	નોન-વેલ્ટેરીયન	પા. ૧૦-૧૮-૦
વેલ્ટેરીયન	પા. ૪-૪-૦	વેલ્ટેરીયન	પા. ૬-૧૫-૦

વધુ માહિતી માટે મળો મા લખો:

શેખ હિમેદ એન્ડ સન્સ

(પીટી લીમીટેડ.)

૩૯૦ પાઇન સ્ટ્રીટ, — ૩૨ખન.

ટેલીફોન: ૨૦૪૩૨ — ટેલીગ્રાફીક એડ્રેસ "કરામત."

એ. કે. હુસેન એન્ડ સન્સ,

હાલસેલ મર્ચન્ટ્સ અને સીધા માલ હાઉસ તથા પાકીસ્તાન તથા
પરદેશથી મંગાવનાર

અમારે ત્યાં

જથ્થાબંધ: અગરબત્તી, કેરમ બોર્ડ, સાડીઓ, હાંદની બંગડી
ઓ, પીત્તળ અને ચાંદીના વાસણો, હોટ આપવાની વિવિધ
ચીજો તથા મોટા પ્રમાણમાં જરૂરનું બનાવટના હાતના, રબલના,
તથા નિચે મુકવાના ઇલેક્ટ્રીક લેપ સ્ટેન્ડસો મળશે.

આજેજ લખો અથવા મળો.

હુસેન એન્ડ સન્સ

૧૧૬ કવીન સ્ટ્રીટ, ૩૨ખન. • બોક્સ ૨૧૬૮, ફોન ૨૭૩૪૮/૯.

ચો. બો. ૫૪૬૦

ટેલીફોન ૩૩-૫૬૨૦

ટેલીગ્રાફ એડ્રેસ: "ભગતકો"

ભગત બ્રધર્સ (પ્રા) લી.

૧૪ કોર્ટ સ્ટ્રીટ,

લે હા ની સ બ ગ.

હાલસેલ અને રીટેઇલ મર્ચન્ટ્સ અને ઇમ્પોર્ટર્સ

ખાસ કરીને હમારે ત્યાં ઇન્ડિયન અને ઇંગ્લીશ ગ્રાસરી,
દેશી માથામાં તૈયારવાના ભાત બાતના તેલો-અપરો,
સ્ટેનલેસ સ્ટીલ, પીત્તળના અને એલ્યુમીનમના
વાસણો-કાચ અને પ્લાસ્ટીકની બંગડીઓ-
કેરમબોર્ડ અને સ્ટાઇલકર તથા બીજા
અનેક દેશી ચીજો ક્રીકાયત
બાવથી મળશે.

ધી કવીન્સલેન્ડ ઇન્સ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડ

૧૮૮૬માં, ન્યુ સાઉથ વેલ્સમાં સ્થપાઈ છે

આગ અકસ્માત તથા દરીયાઈ માલના

— વિમો —

તેમજ બધી જાતના વિમાનું

કામ કરે છે.

ખાસ હિંદી પ્રતીનીધી

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

વધુ વિગત માટે મળો અથવા લખો

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ — બોક્સ નંબર ૪૭૬ — ૩૨ખન.

ટેલીફોન નંબર ૪૭૪૫૩ અને ૪૭૮૮૮.